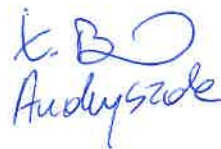

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
obejmującego obszar w rejonie ul. Śródpolnej w Wierzenicy oraz
część obrębu Janikowo – część A

opracowanie:

mgr Łukasz Bartoszewski
mgr inż. Sandra Andryszak

Poznań, 2 marca 2026 r., aktualizacja: 7 maja 2026 r., 26 sierpnia 2026 r.

SPIS TREŚCI

1. Informacje ogólne.....	3
1.1. Przedmiot i cel opracowania, podstawy prawne.....	3
1.2. Metoda opracowania, wykorzystane materiały.....	4
2. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska	6
2.1. Położenie i użytkowanie terenu	6
2.2. Rzeźba terenu	7
2.3. Budowa geologiczna, surowce mineralne	8
2.4. Warunki wodne	9
2.5. Gleby.....	10
2.6. Flora i fauna	10
2.7. Formy ochrony przyrody	11
2.8. Dziedzictwo kulturowe i zabytki	12
2.9. Klimat lokalny	12
2.10. Jakość powietrza.....	13
2.11. Klimat akustyczny	15
3. Informacja o zawartości i głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	16
3.1. Cel opracowania projektu planu	16
3.2. Ustalenia projektu planu.....	16
3.3. Powiązania z innymi dokumentami	20
3.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu.....	22
4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu	23
5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie planu	23
6. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko	28
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.....	28
6.2. Oddziaływanie na krajobraz	29
6.3. Oddziaływanie na powietrze.....	30
6.4. Oddziaływanie na klimat	31
6.5. Oddziaływanie na wody	31
6.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne.....	32
6.7. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną	32
6.8. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki	33
6.9. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny.....	34
6.10. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru	34
6.11. Oddziaływanie na całość środowiska przyrodniczego	34
7. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	35
8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko	35
9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania.....	36
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu lub wyjaśnienie ich braku ...	37
11. Streszczenie.....	37

1. Informacje ogólne

1.1. Przedmiot i cel opracowania, podstawy prawne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w rejonie ul. Śródpolnej w Wierzenicy oraz część obrębu Janikowo. Plan sporządzany jest na podstawie Uchwały Nr LXXIV/764/2023 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w rejonie ul. Śródpolnej w Wierzenicy oraz część obrębu Janikowo – część A.

Procedura sporządzenia planu została wszczęta przed wejściem w życie ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688 ze zm.) i jest prowadzona w trybie dotychczasowym, na podstawie art. 67 ust. 3 i ust. 4 tej ustawy. Oznacza to, że do projektu planu stosuje się przepisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w brzmieniu dotychczasowym, przy jednoczesnym uwzględnieniu ustaleń planu ogólnego gminy Swarzędz, przyjętego uchwałą nr XXXII/345/2026 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 23 czerwca 2026 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2026 r. poz. 5041). Projekt planu nie podlega natomiast badaniu zgodności ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, które utraciło moc z dniem wejścia w życie planu ogólnego.

Głównym celem prognozy, jest określenie skutków działań związanych ze zmianą sposobu zagospodarowania terenu i ich wpływ na całokształt środowiska, jego poszczególne komponenty oraz na warunki życia i zdrowie ludzi.

Prognoza skutków oddziaływania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko jest elementem systemu planowania przestrzennego, wprowadzonym ustawą z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym, z nowelizacją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2025 poz. 647 ze zm.).

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17 pkt 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2026 r. poz. 538 ze zm.).

Aktualnie, obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2026 poz. 670). Zgodnie z art. 51 ust. 1 ww. ustawy organ opracowujący projekt dokumentu sporządza prognozę oddziaływania na środowisko.

Przepisy tej ustawy są wdrożeniem do polskich regulacji prawnych ustaleń podjętych na poziomie międzynarodowym i unijnym w Dyrektywach Wspólnot Europejskich, w tym:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz. Urz. L 26 z dnia 28 stycznia 2012 r.),
- Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z dnia 22 lipca 1992 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylającej Dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z dnia 14 lutego 2003 r.),
- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości Dyrektywę Rady 85/337/EWG (Dz. Urz. UE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.),

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE z dnia 24 listopada 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych – zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. UE L 334 z dnia 17 grudnia 2010 r.).

Zgodnie z wyżej wymienioną ustawą z dnia 3 października 2008 r., prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument niezbędny do przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, jakiej wymaga projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Według art. 48 ust. 1 i 1a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może, po uzgodnieniu z właściwymi organami, o których mowa w art. 57 i art. 58, odstąpić od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w przypadku spełnienia przesłanek wskazanych w art. 48 ust. 1, ust. 3-5 ww. ustawy. Prognoza staje się dokumentem z chwilą jej wyłożenia do publicznego wglądu na okres co najmniej 21 dni łącznie z projektem planu, po uprzednim ogłoszeniu w miejscowej prasie. Przy wyłożeniu, projekt planu i prognoza są przedmiotem społecznej oceny, a ustalenia prognozy mogą mieć bezpośredni wpływ na decyzje Rady Miejskiej w sprawie uchwalenia planu.

1.2. Metoda opracowania, wykorzystane materiały

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, część tekstowa uchwały oraz rysunek planu, stanowiący obowiązujący załącznik graficzny do uchwały.

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r., prognoza oddziaływania na środowisko winna rozpatrywać zagadnienia w dostosowaniu do stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu, w tym wypadku do projektu planu miejscowego zagospodarowania przestrzennego, zawierając:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzenia,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku, gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Ponadto, prognoza winna określać, analizować i oceniać:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r. poz. 13),
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,

- przewidywane znaczące oddziaływania w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne, z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawiać winna również:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu w szczególności na integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy informacje zawarte w prognozie powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu.

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy tj. regionalnym dyrektorem ochrony środowiska i państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym.

W prognozie wykorzystano wymagania aktów prawnych związanych z ochroną środowiska i innych przepisów szczególnych.

Prognozę opracowano w oparciu o pakiet informacji zawartych w materiałach:

1) materiały kartograficzne:

- mapa zasadnicza 1:1 000,
- mapa ewidencyjna 1:1 000,
- mapa topograficzna 1:10 000,
- mapa hydrograficzna 1:50 000;

2) dokumenty i inne materiały:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Swarzędz (uchwała Nr X/51/2011 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 marca 2011 r. z późniejszymi zmianami),
- Plan ogólny gminy Swarzędz (uchwała nr XXXII/345/2026 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 23 czerwca 2026 r., Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2026 r. poz. 5041),
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,
- Opracowanie ekofizjograficzne dla terenu gminy Swarzędz, sporządzone w 2006 r., Dedal Invest-Eko,
- Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne obszaru miasta i gminy Swarzędz opracowane przez GARD Łódź 2017 r.,
- Strategia Rozwoju Gminy Swarzędz na lata 2021-2030, kwiecień 2021 r.,
- Plan Rozwoju Gminy Swarzędz na lata 2024-2030,
- Program ochrony środowiska dla Gminy Swarzędz na lata 2020-2023,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej miasta i gminy Swarzędz (Uchwała nr XVIII/182/2016 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 26 stycznia 2016.),
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2025, GIOŚ 2026 r.,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w 2016-2021 na podstawie monitoringu – tabela,

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335),
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr LI/1000/23 z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego,
- wnioski złożone do planu,
- obowiązujące przepisy prawne.

3) strony internetowe:

- swarzedz.pl,
- swarzedz.e-mapa.net,
- www.google.pl/maps,
- maps.geoportal.gov.pl,
- geoportal.kzgw.gov.pl
- mjpg.gios.gov.pl,
- www.gios.gov.pl
- www.psh.gov.pl,
- epsh.pgi.gov.pl,
- danepubliczne.gov.pl,
- bip.swarzedz.eu.

Powyższe materiały, wizja terenowa oraz informacje przekazane przez Urząd Miasta i Gminy Swarzędz pozwoliły rozpoznać stan środowiska, jego użytkowanie, podatność na degradację oraz możliwości podniesienia jego kondycji.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu.

Analizy i oceny stanu środowiska na terenie gminy dokonano w oparciu o wyniki monitoringu przeprowadzonego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska oraz kierując się syntezą dokumentów regionalnych i lokalnych odnoszących się bezpośrednio i pośrednio do ochrony środowiska, przyrody oraz zdrowia i życia ludzi. W przypadku braku wyników pomiarów jakości danego komponentu środowiska, przytoczono dane odnoszące się do terenu położonego najbliżej obszaru opracowania planu.

Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami przyrodniczymi. Prognozę oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono za pomocą techniki listy identyfikacyjnej, w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w dostosowaniu do stopnia szczegółowości ustaleń projektu miejscowego planu. Oceniono potencjalne zagrożenie środowiska oraz wpływ skutków realizacji ustaleń planu na jego funkcjonowanie. Zwrócono również uwagę na ewentualne niepożądane konsekwencje, proponując sposoby ich zminimalizowania.

2. Charakterystyka stanu i funkcjonowania środowiska

2.1. Położenie i użytkowanie terenu

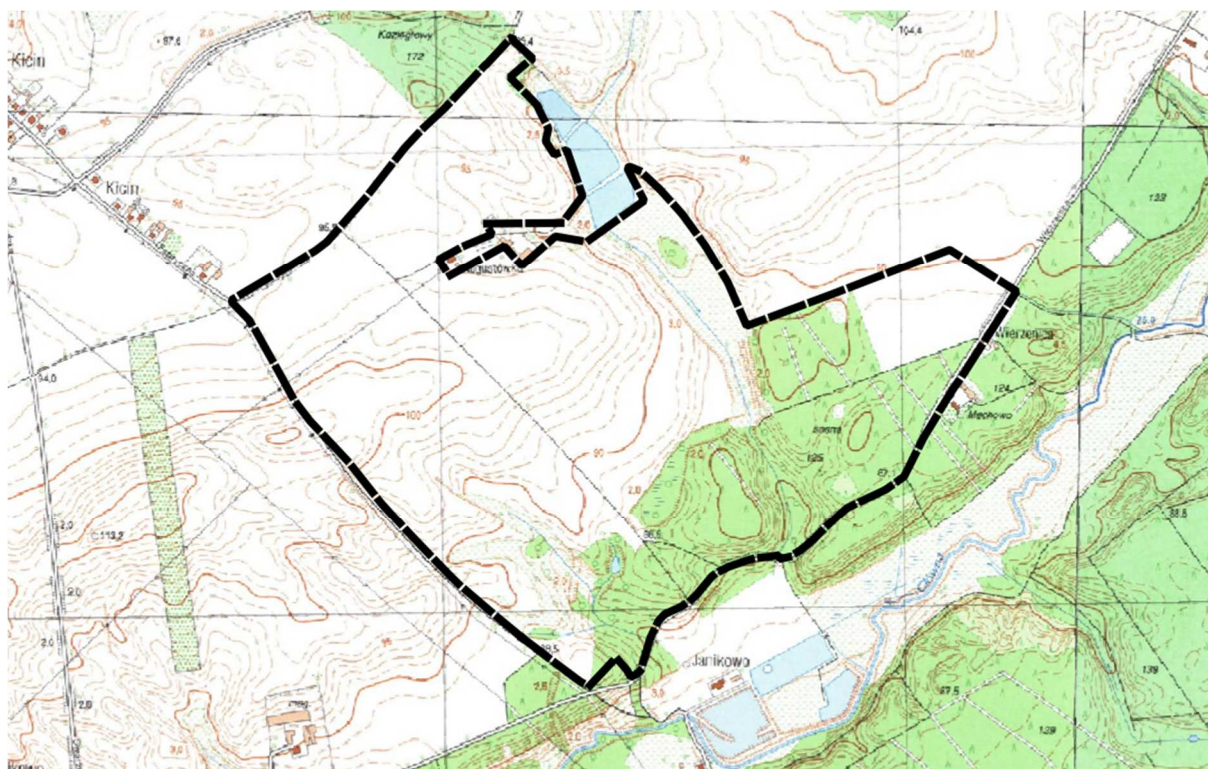
Obszar opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego położony jest w północno-zachodniej części gminy. Teren objęty opracowaniem niniejszego planu zagospodarowania przestrzennego obejmuje działki o nr ewid. 4/30, część działki 4/28, 33, 34/1, 4/29, 90, 93, część działki

4/4, 70, 34/2, 35, 97, 56, 4/10, 57, 36, 32, 99, 3/2, 2, 1, 1/3, obręb Wierzenica, a powierzchnia opracowania wynosi około 109 ha. W granicach opracowania dominują tereny użytkowane rolniczo i leśne. Przy czym grunty leśne znajdują się głównie w południowej i południowo-wschodniej części opracowania, a grunty rolnicze w części północnej, północno-zachodniej i środkowej. Ponadto przez teren opracowania w jego zachodniej części przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia (a) DN 500 relacji Poznań-Rogoźno (rok budowy 1973) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, b) DN300 odbocznka Poznań II (rok budowy 1985) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, c) DN300 odbocznka Poznań I (rok budowy 1973) i odbocznka Poznań II (rok budowy 1985) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa. W granicach opracowania znajduje się też teren na którym na powierzchni gruntu występują obiekty i urządzenia związane z przesyłem gazu.

Zgodnie z mapą ewidencyjną omawiany obszar stanowią grunty orne klasy – RIVa, RIVb, RV, RVI, łąki trwale – LV, pastwiska trwale – PsV, , grunty pod rowami (W), nieużytki (N) oraz lasy – LsV, LsIV.

Sąsiedztwo przedmiotowych terenów również stanowią głównie tereny uprawne i lasy. Jedynie od północy obszar opracowania graniczy z terenami ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (położonej w granicach sąsiedniej gminy – Czerwonak).

Ryc. 1. Granice terenu objętego opracowaniem na tle mapy topograficznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://swarzedz.e-mapa.net>

Na terenie objętym opracowaniem obowiązuje Audyt krajobrazowy województwa wielkopolskiego przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr LI/1000/23 z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego województwa wielkopolskiego. Zgodnie z powyższym audytem, większa część obszaru opracowania (północna część) znajduje się w granicach krajobrazu ID: 2299, podtyp 6E, typ wiejski, podtyp: z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk (krajobrazu, który nie ma charakteru krajobrazu priorytetowego). Natomiast południowa część opracowania znajduje się w granicach krajobrazu ID: 2298, kod podtypu 3A, typ leśny, podtyp: z przewagą siedlisk borowych (który

ma charakter krajobrazu priorytetowego o nr 2298 i nazwie „Rejon Wierzenicy”, typ leśny, podtyp z przewagą siedlisk borowych, kod podtypu 3A).

2.2. Rzeźba terenu

Rzeźba terenu analizowanego obszaru ukształtowana została w wyniku intensywnej działalności lądolodu podczas ostatniego zlodowacenia. Zgodnie z regionalizacją fizycznogeograficzną Polski według J. Kondrackiego (2002) obszar ten położony jest w prowincji Niż Środkowoeuropejski (31), podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie (314-316), makroregionie Pojezierze Wielkopolskie (315.5) oraz mezoregionie Pojezierze Gnieźnieńskie (315.5). W ujęciu geomorfologicznym teren ten znajduje się w obrębie wysoczyzny morenowej o charakterze płaskiej równiny moreny dennej, cechującej się niewielkimi spadkami terenu.

Podłoże budują przede wszystkim eluwia glin zwałowych oraz ich zwietrzeliny, a także piaski i żwiry pochodzenia lodowcowego, co ma bezpośredni wpływ na jednorodny charakter rzeźby i ograniczoną dynamikę procesów stokowych. Rzędne wysokościowe obszaru mieszczą się w przedziale od około 94,0 do 96,0 m n.p.m., a teren nie jest zaliczany do obszarów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ani osuwiskami.

Dominującą formą rzeźby jest rozległa równina sandrowa, rozcięta systemem rynien polodowcowych. Największa z nich przebiega z kierunku północno-wschodniego ku zachodowi i stanowi wyraźny element morfologiczny krajobrazu. Towarzyszy jej mniejsza rynna glacialna o bardzo krętym przebiegu, rozciągająca się ze wschodu na zachód. Układ tych form powoduje lokalne zróżnicowanie morfologiczne terenu, mimo ogólnie równinnego charakteru obszaru.

Istotnym elementem rzeźby terenu jest również dolina rzeki Głównej, której szerokość wynosi około 200-300 m. Dolina ta stanowi wyraźnie wykształconą formę erozyjno-akumulacyjną, wpisującą się w system rynien polodowcowych regionu i podkreślającą glacialne uwarunkowania rzeźby analizowanego obszaru.

2.3. Budowa geologiczna, surowce mineralne

Pod względem geologicznym teren gminy Swarzędz znajduje się w obrębie jednostki geotektonicznej niecka mogileńska.

Powierzchnia utworów mezozoicznych zbudowana jest z górnokredowych margli i wapieni marglistych.

Na osadach mezozoicznych zalegają utwory trzeciorzędowe oligocenu i miocenu przykryte przez osady czwartorzędowe o miąższości od kilku do ok. 80 metrów.

Cały obszar gminy pokrywa zwarty kompleks utworów plejstoceniowych. Wyróżniono osady trzech zlodowaceń i dwóch interglacjalów.

Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez gliny zwałowe zlodowaceń: krakowskiego, środkowopolskiego i bałtyckiego oraz osady fluwioglacjalne i interglacjalne ułożone przeważnie w następującej sekwencji: nieciągłe piaski żwiry serii podmienowej przykryte kilkudziesięciometrową warstwą glin zwałowych zlodowacenia środkowopolskiego. Na nich zalega seria utworów wodnolodowcowych, przykryta z kolei gliną zwałową zlodowacenia bałtyckiego.

Na glinach zlodowacenia bałtyckiego zalegają utwory sandrów, kemów, ilów warwowych, a w dolinach rzecznych piaski, pyły piaszczyste, muły, torfy i mady.

W litologii obszaru opracowania planu występują wapienie, margle, mułowce i ilowce.¹

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego na przedmiotowym obszarze nie występują złoża surowców mineralnych.²

¹ Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla terenu gminy Swarzędz

² <http://bazagis.pgi.gov.pl>

2.4. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Obszar opracowania znajduje się w zlewni rzeki Warty (zlewnia II-go rzędu). W obrębie przedmiotowego terenu nie występują większe ciekі ani zbiorniki wodne.

Teren jest zdrenowany.

Monitoring stanu wód, prowadzony jest według tzw. Ramowej Dyrektywy Wodnej. Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Według podziału sporządzonego przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, teren opracowania planu zlokalizowany jest w granicach jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia o kodzie RW6000101859299, na obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Warty.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. 2021 poz. 1475), status JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia, został określony jako: silnie zmieniona część wód, nie można natomiast określić jego stanu/potencjału wód, ze względu na brak badań biologicznych w JCWP.

Zgodnie z rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 28 lutego 2017 r. w sprawie określenia w regionie wodnym Warty wód powierzchniowych i podziemnych wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszaru szczególnie narażonego, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dz. U. Woj. Wielkopolskiego z 2017 r. poz. 1638) JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia należy do wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych w regionie wodnym Warty.

Jakość wód powierzchniowych płynących na terenie gminy Swarzędz monitorowana jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Wody podziemne

Teren gminy Swarzędz, zgodnie z hydrogeologicznym podziałem kraju, znajduje się w makroregionie zachodnim Niżu Polskiego, w regionie wielkopolskim (XIII). Obszar objęty opracowaniem planu położony jest w zasięgu jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 60 o kodzie GW600060. Na terenie tym stwierdzono dwa poziomy wodonośne: trzeciorzędowy (poziom mioceński) oraz czwartorzędowy (poziom plejstoceniński).

Głębokość występowania wód podziemnych w granicach opracowania planu uzależniona jest od stanu wód powierzchniowych. Według Mapy Hydrograficznej Polski na analizowanym terenie należy spodziewać się zalegania I poziomu wód gruntowych na poziomie ok. 2,0 m p.p.t.

W granicach obszaru opracowania planu występują grunty o średniej przepuszczalności - piaski i skały lite silnie uszczelnione, grunty o słabej przepuszczalności - gliny i pyły, grunty organiczne o zmiennej przepuszczalności oraz grunty antropogeniczne o zróżnicowanej przepuszczalności. Przepuszczalność gruntów, która określa warunki obiegu wody, związana jest z rozmieszczeniem utworów skalnych na tle rzeźby terenu. Najważniejszą rolę odgrywają cechy litologiczne skał i gruntów, które informują o zdolności do przewodzenia wody. Przepuszczalność pionowa wskazuje na możliwości zasilania wód podziemnych. Szczególną rolę odgrywa przepuszczalność utworów powierzchniowych, tj. gruntów zalegających pod warstwą poziomu próchnicznego, zwykle znajdującego się na głębokości do 1 m poniżej powierzchni terenu. Na przedmiotowym obszarze zróżnicowana przepuszczalność części gruntów wynika z częściowego uszczelnienia powierzchni terenu, w związku z posadowieniem budynków i utwardzeniem terenu. Na przedmiotowym terenie nie występują ujęcia wód podziemnych o zasobach do 50 m/h.

Cały obszar opracowania znajduje się w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143 – Subzbiornik Inowrocław – Gniezno.

Część gminy Swarzędz oraz cały obszar opracowania planu należy do strefy wysokiej ochrony dla GZWP. Ogólna ocena jakości wód podziemnych według sieci krajowej w 2003 roku (WIOŚ 2004) świadczą o stosunkowo dobrej jakości wód GZWP 143. Zbiornik ten charakteryzuje się dobrymi warunkami hydrogeologicznymi, a jego główne poziomy wodonośne występują na znacznych głębokościach i są przykryte warstwami słaboprzepuszczalnymi. Cechuje się stosunkowo wysoką odpornością na zanieczyszczenia pochodzące z powierzchni terenu.

Ocenę jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu jakości wód podziemnych – monitoringu operacyjnego w 2020 r. (wg badań PIG), przeprowadzono w punkcie monitoringowym w miejscowości Gruszczyn, w gminie miejsko-wiejskiej Swarzędz, zlokalizowanym na obszarze JCWPd nr 60, najbliższej terenu opracowania planu, wykazały II klasę jakości.

Ocena stanu wód podziemnych prowadzona jest na zasadach określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2148).

Zgodnie z rozporządzeniem II klasa to wody dobrej jakości, w których wartości niektórych elementów fizykochemicznych są podwyższone w wyniku naturalnych procesów zachodzących w wodach podziemnych oraz wartości elementów fizykochemicznych nie wskazują na wpływ działalności człowieka albo wpływ ten jest bardzo słaby.

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” stan chemiczny i ilościowy wód podziemnych JCWPd nr 60 został określony jako dobry.

2.5. Gleby

Gmina Swarzędz, na tle powiatu poznańskiego, charakteryzuje się przeciętną jakością gleb. Dominują gleby klas IV – V kompleksu żytniego. Na obszarze wysoczyznowym znaczne powierzchnie zajmują gleby dobre i średnie, wytworzone na glinach zwałowych (gleby płowe właściwe). Na piaskach lekkich przewagę osiągają gleby rdzawe bielcowane (tereny sandrowe). Występowanie łąk związane jest z dnami dolin rzecznych, w których zostały wytworzone gleby mułowe, mułowo-glejowe, torfowe, murszowe i mady³.

Obszar opracowania charakteryzuje się w części południowej i skrajnie zachodnim kompleksem żytnim dobrym (typ V i podtyp A, podłoże piaski słabogliniaste i gliny lekkie) oraz na zachodzie kompleksem żytnim słabym (typ VI i podtyp Bw, podłoże piaski słabogliniaste).

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków obszar objęty opracowaniem w przeważającej mierze stanowi użytki rolne, tj. grunty orne oraz lasy.

2.6. Flora i fauna

Szata roślinna obszaru objętego miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego kształtowana jest zarówno przez wieloletnie użytkowanie rolnicze, jak i uwarunkowania krajobrazowe charakterystyczne dla krajobrazu priorytetowego „Rejon Wierzenicy”. W strukturze pokrycia terenu dominują pola uprawne, uzupełnione fragmentami lasów, zadrzewień śródpolnych oraz pasów zieleni, które w znacznej części powstały na gruntach porolnych. Elementy te odgrywają istotną rolę w zachowaniu ciągłości krajobrazowej oraz lokalnych powiązań przyrodniczych.

Roślinność obszaru cechuje się umiarkowanym zróżnicowaniem gatunkowym, typowym dla krajobrazu rolniczego o wysokim stopniu przekształcenia antropogenicznego, jednak jej układ przestrzenny oraz obecność trwałych elementów zieleni mają znaczenie dla walorów krajobrazowych i przyrodniczych regionu. Na analizowanym terenie nie stwierdzono występowania zbiorowisk o wysokiej wartości przyrodniczej ani drzewostanów o szczególnych walorach wiekowych, przy czym istniejące lasy

³ Podstawowe opracowanie ekofizjograficzne dla terenu gminy Swarzędz

i zadrzewienia podlegają ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Większość obszaru stanowią powierzchnie biologicznie czynne, a dominującą formą pokrycia roślinnego pozostaje roślinność polowa, w tym uprawy zbóż. Na terenach odłogowanych oraz w obrębie roślinności wprowadzonej przez człowieka występują liczne gatunki zielne i chwasty segetalne, takie jak mak polny, mniszej pospolity, perz właściwy, komosa biała czy rumianek. Gatunki te charakteryzują się wysoką zdolnością adaptacji do zmiennych warunków środowiskowych. W nieużytkach oraz wzdłuż granic działek obserwuje się także rozwój roślinności spontanicznej, obejmującej zbiorowiska traw, krzewów oraz pojedynczych drzew, które wzmacniają lokalną strukturę krajobrazową.

Fauna analizowanego obszaru jest typowa dla terenów nizinnych o przewadze użytkowania rolniczego i mozaikowej strukturze siedlisk, charakterystycznej dla krajobrazu priorytetowego „Rejon Wierzenicy”. Występują tu głównie gatunki pospolite, dobrze przystosowane do warunków środowiskowych oraz obecności człowieka. Tereny polne, nieużytki, zadrzewienia i fragmenty lasów stanowią potencjalne siedliska dla drobnych ssaków, ptaków i owadów.

W obrębie lasów i zadrzewień spotykane są m.in. ptaki takie jak szpak, kos, kwiczoł czy wilga. Ssaki reprezentowane są głównie przez niewielkie gatunki, w tym mysz polną, jeża oraz kreta, przy czym w pojawiać się także większe ssaki, takie jak sarna, dzik czy lis. Pomimo braku stwierdzenia występowania gatunków rzadkich lub chronionych, obszar pełni istotną funkcję uzupełniającą w systemie lokalnych siedlisk oraz zachowaniu ciągłości przyrodniczej i krajobrazowej krajobrazu priorytetowego.

Nie stwierdzono obecności gatunków roślin, zwierząt lub grzybów objętych ochroną gatunkową, zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi.

Ryc. 2. Granice terenu objętego opracowaniem na tle ortofotomapy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z <https://swarzedz.e-mapa.net>

2.7. Formy ochrony przyrody

Obszar objęty projektem planu położony jest na obszarze otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka (objętego ochroną na podstawie Rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego Nr 5/93 z dnia 20 września 1993 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, która została zmieniona Uchwałą Nr XXXVII/729/13 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 30 września 2013

r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Puszcza Zielona (Dz. Urz. Woj. Wielk. poz. 5744, z późn. zm.). Stanowi on jedną z najcenniejszych przyrodniczo form ochrony krajobrazu w regionie i obejmuje rozległy kompleks leśny o wysokich walorach przyrodniczych, krajobrazowych oraz rekreacyjnych.

Otulina parku pełni funkcję strefy buforowej, której celem jest ograniczenie negatywnego oddziaływania działalności człowieka na obszar chroniony oraz zachowanie ciągłości powiązań przyrodniczych i krajobrazowych. Położenie analizowanego obszaru w granicach otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka nakłada konieczność uwzględnienia zasad ochrony przyrody i krajobrazu, w szczególności w zakresie zachowania istniejących elementów zieleni, kształtowania ładu przestrzennego oraz ograniczania presji inwestycyjnej mogącej wpływać na walory parku.

Na terenie objętym projektem planu nie występują inne obszarowe formy ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, takie jak rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe czy pomniki przyrody. Niemniej jednak, ze względu na położenie w otulinie parku krajobrazowego oraz w obrębie krajobrazu priorytetowego „Rejon Wierzenicy”, obszar ten charakteryzuje się podwyższoną wrażliwością krajobrazową i przyrodniczą.

Ustalenia projektu planu powinny uwzględniać konieczność zachowania funkcji ochronnych otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, w tym ochronę ciągłości terenów biologicznie czynnych, utrzymanie i wzmacnianie zadrzewień oraz zieleni śródpolnej, a także ograniczanie potencjalnych oddziaływań mogących negatywnie wpływać na środowisko przyrodnicze i krajobrazowe obszaru parku.

2.8. Dziedzictwo kulturowe i zabytki

Na terenie objętym opracowaniem planu znajdują się stanowiska archeologiczne ujęte w ewidencji zabytków pod nr AZP 51-29/3, AZP 51-29/7, AZP 51-29/8, AZP 51-29/9, AZP 51-29/10, AZP 51-29/11, AZP 51-29/12, AZP 51-29/13, AZP 51-29/14, AZP 51-29/15 oraz AZP 51-29/123 które należy objąć ochroną planu miejscowego i wyznaczyć archeologiczną strefę ochrony konserwatorskiej, z nakazem prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu; a w uzasadnionym przypadku nakazem wstrzymania prac ziemnych i nakazem przeprowadzenia ratowniczych badań wykopaliskowych; oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatorskiego na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę. Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2024 r., poz. 1292 ze zm.).

2.9. Klimat lokalny

Klimat gminy Swarzędz, podobnie jak obszaru całego Nizżu Polskiego, ma charakter umiarkowany przejściowy, kształtowany przez napływ mas powietrza zarówno o cechach morskich, jak i kontynentalnych. Warunki klimatyczne na tym terenie podlegają lokalnym modyfikacjom wynikającym z ukształtowania powierzchni, rodzaju podłoża oraz sposobu zagospodarowania terenu, w tym obecności lasów, zadrzewień, zakrzewień oraz rozległych terenów rolniczych. Zgodnie z regionalizacją klimatyczno-rolniczą R. Gumińskiego obszar ten należy do Dzielnic Środkowej (VII), uznawanej za jedną z cieplejszych w kraju, a jednocześnie za jeden z bardziej suchych regionów Polski.

Średnia roczna suma opadów atmosferycznych wynosi około 550 mm, przy czym w miesiącu o najwyższych opadach, lipcu, nie przekracza zazwyczaj 80 mm. W latach szczególnie ciepłych notowane są niższe sumy roczne, rzędu 450-500 mm. Średnia roczna temperatura powietrza kształtuje się na poziomie około 8°C. Najchłodniejszym miesiącem jest styczeń, ze średnią temperaturą około -2°C, natomiast w lipcu średnia temperatura osiąga około 18°C. Największą liczbę dni słonecznych odnotowuje się w sierpniu, podczas gdy grudzień charakteryzuje się największym zachmurzeniem. W ciągu roku występuje przeciętnie od 25 do 30 dni mroźnych, a liczba dni z przymrozkami mieści się w przedziale 100-110. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez około 40 dni, natomiast okres wegetacyjny trwa około 230 dni. Dominującym kierunkiem wiatru są wiatry zachodnie, północno-zachodnie i południowo-zachodnie. Najsilniejsze poddmuchy obserwuje się w styczniu, kiedy wiatr o prędkości przekraczającej 61

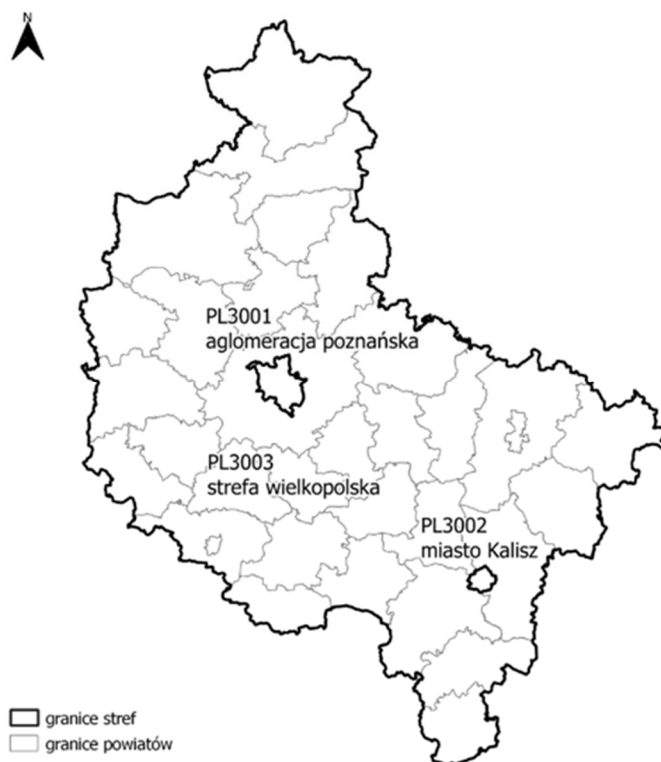
km/h występuje średnio przez niespełna dwa dni. W strukturze mas powietrza przeważają wilgotne masy polarno-morskie napływające z południowej części Oceanu Atlantyckiego.

Warunki topoklimatyczne na obszarze gminy są zróżnicowane i w dużej mierze zależą od rzeźby terenu. Najbardziej sprzyjające warunki klimatyczno-zdrowotne występują na terenach otwartych wysoczyzn i równin, zwłaszcza o ekspozycji południowej. Obszary te cechują się dobrym nasłonecznieniem, korzystnymi warunkami termicznymi, dobrym przewietrzaniem oraz stosunkowo niewielką częstotliwością występowania mgieł. Mniej korzystne warunki obserwuje się na wysoczyznach położonych w sąsiedztwie kompleksów leśnych, gdzie ograniczone przewietrzanie, słabe nasłonecznienie oraz podwyższona wilgotność sprzyjają częstszemu występowaniu mgieł, zwłaszcza w godzinach porannych. Najmniej korzystne warunki topoklimatyczne występują w obniżeniach terenowych, w dnach dolin rzecznych (m.in. Głównej, Cybiny i Michałówki), w bocznych dolinkach oraz zagłębieniach bezodpływowych. Są to obszary podatne na tworzenie inwersji termicznych, zaleganie chłodnych mas powietrza, częste przymrozki i podwyższoną wilgotność. Jednocześnie pełnią one funkcję naturalnych korytarzy wentylacyjnych.

2.10. Jakość powietrza

Monitoring zmian jakości powietrza wraz z oceną poziomu substancji w powietrzu prowadzony jest na przedmiotowym obszarze przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. W roku 2026 opublikowano „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2025”. Zgodnie z załącznikiem do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2025 r. poz. 647) gmina Swarzędz należy do strefy wielkopolskiej.

Ryc. 3. Podział województwa wielkopolskiego na strefy dla oceny jakości powietrza za 2025 rok

Źródło: Roczna Ocena Jakości Powietrza w Województwie Wielkopolskim, raport wojewódzki za rok 2025.

Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

1. w klasyfikacji podstawowej:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczenia na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio

poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych,

- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy powiększone o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines, tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny lub poziomy docelowy.

2. w klasyfikacji dodatkowej:

- do klasy A1 – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. $\leq 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- do klasy C1 – przekroczenie poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} – dla fazy II tj. $> 20 \mu\text{g}/\text{m}^3$,
- do klasy D1 – jeżeli poziom stężenia ozonu nie przekracza poziomu celu długoterminowego,
- do klasy D2 – jeżeli poziom stężenia ozonu przekracza poziom celu długoterminowego.

Dodatkową klasyfikację wprowadzono na potrzeby raportowania do Komisji Europejskiej.

Zaliczenie strefy do określonej klasy zależy od stężeń zanieczyszczeń występujących na jej obszarze i wiąże się z wymaganiami dotyczącymi działań na rzecz poprawy jakości powietrza lub na rzecz utrzymania tej jakości.

W efekcie oceny przeprowadzonej dla roku 2024 roku, w zakresie dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz ozonu, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A. W klasyfikacji dodatkowej w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego dla ozonu strefie przypisano klasę D2.

Pod kątem ochrony zdrowia strefę wielkopolską sklasyfikowano:

- dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu w pyłe PM₁₀ – w klasie A
- dla pyłu zawieszonego PM₁₀ – w klasie A,
- dla pyłu PM_{2,5} z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego II fazy – ochrona zdrowia ludzi – w klasie A1,
- dla pyłu PM_{2,5} z uwzględnieniem poziomu dopuszczalnego I fazy – ochrona zdrowia ludzi – w klasie A,
- dla benzo(a)pirenu - w klasie C - ze względu na przekroczenia poziomu docelowego.

W ramach oceny wykonano również dodatkową klasyfikację wyznaczając:

- dla ozonu klasę A ze względu na brak przekroczenia poziomu docelowego,
- dla ozonu klasę D2 w odniesieniu do celu długoterminowego.

Należy podkreślić, że stężenia pyłu PM₁₀ wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimnego (grzewczego). Najwyższe stężenia odnotowuje się na terenach, gdzie dominuje tzw. niska emisja z indywidualnego ogrzewania budynków.

Zgodnie z zasadami oceny rocznej, klasę strefy dla danego zanieczyszczenia określa się na podstawie jego stężeń występujących w rejonach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych rozważaną substancją. W rezultacie, nawet obszar przekroczeń wartości normatywnych zanieczyszczenia o małym zasięgu decyduje o wyniku klasyfikacji całej strefy (nawet o dużej powierzchni). Należy zatem pamiętać, że zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia nie oznacza złej sytuacji na terenie całej strefy a jest jedynie sygnałem, że w strefie istnieją obszary wymagające podjęcia i prowadzenia działań na rzecz poprawy jakości powietrza pod kątem rozważanego zanieczyszczenia.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza. Uchwałą Nr XXI/391/20 z dnia 13 lipca 2020 r. Sejmik Województwa Wielkopolskiego przyjął Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954), zaktualizowany uchwałą nr XXI/503/26 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 stycznia 2026 r.

2.11. Klimat akustyczny

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112), dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu wyrażone są:

- wskaźnikami LAeqD - równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 600 do godz. 2200) oraz LAeqN - równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 2200 do godz. 600), które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby,
- wskaźnikami LDWN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia (rozumianej jako przedział czasu od godz. 600 do godz. 1800), pory wieczoru (rozumianej jako przedział czasu od godz. 1800 do godz. 2200) oraz pory nocy (rozumianej jako przedział czasu od godz. 2200 do godz. 600) oraz LN - długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB), wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku (rozumianych jako przedział czasu od godz. 2200 do godz. 600), które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem, w przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego LDWN (poziom dziennie-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika LN (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu LAeqD w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu LAeqN w porze nocy wynosi od 45 dB do 60 dB. Spełnienie powyższych wymogów, określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska nie gwarantuje stworzenia mieszkańcom warunków, w których nie występuje uciążliwe oddziaływanie hałasu. Przyjęte standardy podyktowane są realnymi możliwościami ograniczania hałasów komunikacyjnych.

Klimat akustyczny na omawianym terenie kształtowany jest przede wszystkim przez ruch pojazdów osobowych i ciężarowych odbywający się drogami powiatowymi i gminnymi znajdującymi się w sąsiedztwie opracowania. Natężenie ruchu charakteryzuje się zmiennością dobową – poziom hałasu jest wyższy w porze dziennej i znacząco mniejszy w porze nocnej. Dodatkowym źródłem hałasu o charakterze okresowym jest praca maszyn rolniczych na okolicznych polach uprawnych. Największe emisje hałasu na obszarze gminy Swarzędz dotyczą drogi krajowej nr 92 oraz linii kolejowych nr 3 relacji Warszawa Zachodnia – Kunowie oraz nr 353 relacji Poznań Wschód – Żelaznodorożnyj. Według opracowania ekofizjograficznego dla terenu gminy Swarzędz dla drogi krajowej nr 92 na odcinku Poznań – Kostrzyn zasięg izofoniczny 60 dB w porze dziennej wynosi 110 – 150 m, a zasięg izofony 50 dB w porze nocnej przekracza 165 m, przy czym teren objęty opracowaniem znajduje się w odległości około 450 m od przebiegu ww. drogi krajowej, wobec czego nie przewiduje się znaczącego wpływu hałasu komunikacyjnego na analizowany obszar.

Klimat akustyczny analizowanego obszaru należy ocenić jako korzystny i typowy dla terenów o przewadze funkcji rolniczej oraz przyrodniczej. Głównym źródłem dźwięków są odgłosy związane z użytkowaniem rolniczym, sporadyczny ruch pojazdów na drogach lokalnych oraz naturalne dźwięki środowiska, takie jak szum roślinności i odgłosy fauny. Brak jest istotnych źródeł hałasu o charakterze przemysłowym lub komunikacyjnym o ponadlokalnym znaczeniu. Położenie obszaru w otulinie Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka” oraz w granicach Krajobrazu Priorytetowego nr 2298 „Rejon Wierzenicy” sprzyja zachowaniu relatywnie niskiego poziomu hałasu i wysokiej jakości klimatu akustycznego.

Zgodnie z § 5 pkt 3 projektu planu dopuszcza się stosowanie środków technicznych, technologicznych i organizacyjnych zmniejszających uciążliwość akustyczne w celu zachowania poziomów hałasu określonych w przepisach odrębnych. Do środków technicznych ograniczających emisję hałasu zaliczyć można w szczególności stosowanie nawierzchni ograniczających hałas, utrzymanie odpowiedniego stanu

technicznego dróg i urządzeń, stosowanie nowoczesnych maszyn oraz urządzeń o niższym poziomie emisji dźwięku, a także zachowanie i wprowadzanie zieleni izolacyjnej pełniącej funkcję naturalnej bariery akustycznej. Wśród środków technologicznych wskazuje się wykorzystanie nowoczesnych technologii ograniczających emisję hałasu oraz prowadzenie prac z użyciem sprzętu spełniającego obowiązujące normy akustyczne. Środki organizacyjne obejmują natomiast odpowiednie kształtowanie funkcji terenów, ograniczanie lokalizacji przedsięwzięć generujących ponadnormatywny hałas, właściwą organizację ruchu pojazdów oraz ograniczanie prowadzenia najbardziej uciążliwych prac w porze nocnej. Zastosowanie wskazanych rozwiązań pozwoli na ograniczenie potencjalnych oddziaływań akustycznych oraz zachowanie korzystnego klimatu akustycznego na analizowanym obszarze.

3. Informacja o zawartości i głównych celach projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

3.1. Cel opracowania projektu planu

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, zadaniem miejscowego planu jest ustalenie przeznaczenia terenów, sposób ich zagospodarowania i zabudowy, z uwzględnieniem ładu przestrzennego oraz dostosowaniem struktury zabudowy i intensywności zagospodarowania do uwarunkowań przyrodniczych i przestrzennych tego terenu oraz otoczenia.

Przedmiotowy projekt planu sporządzany jest w związku z podjętą przez Radę Miejską w Swarzędzu uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia planu. Celem opracowania jest wprowadzenie przeznaczeń terenów mieszczących się w profilach funkcjonalnych stref planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym gminy Swarzędz. Opracowanie przedmiotowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli na określenie szczegółowych zasad zagospodarowania terenu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

3.2. Ustalenia projektu planu

Ustala się następujące przeznaczenia terenów:

- 1) teren rolnictwa z zakazem zabudowy, oznaczone na rysunku planu symbolami: 1RN, 2RN, 3RN;
- 2) teren gazownictwa, oznaczony na rysunku planu symbolem: 1IG;
- 3) teren lasu, oznaczone na rysunku planu symbolami: 1L, 2L;
- 4) teren zieleni naturalnej, oznaczone na rysunku planu symbolami: 1ZN, 2ZN;
- 5) teren drogi lokalnej, oznaczony na rysunku planu symbolem: 1KDL;
- 6) teren dróg dojazdowych, oznaczone na rysunku planu symbolami: 1KDD, 2KDD;
- 7) teren komunikacji drogowej wewnętrznej, oznaczone na rysunku planu symbolami 1KR, 2KR.

W zakresie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego ustala się:

- 1) nakaz sytuowania budynków z uwzględnieniem wyznaczonych na rysunku planu nieprzekraczalnych linii zabudowy;
- 2) dopuszczenie lokalizacji dojazdów, sieci, przyłączy, urządzeń infrastruktury technicznej;
- 3) zakaz sytuowania tymczasowych obiektów budowlanych.

W zakresie zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasad kształtowania krajobrazu ustala się:

- 1) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego;
- 2) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego;

- 3) kształtowanie krajobrazu, z uwagi na położenie terenów w granicach wskazanego na rysunku planu krajobrazu priorytetowego nr 2298 "Rejon Wierzenicy", zgodnie z audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego oraz zgodnie z pozostałymi ustaleniami planu.

W zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej ustala się:

- 1) nakaz ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych: AZP 51-29/3, AZP 51-29/7, AZP 51-29/8, AZP 51-29/9, AZP 51-29/10, AZP 51-29/11, AZP 51-29/12, AZP 51-29/13, AZP 51-29/14, AZP 51-29/15, AZP 51-29/123, zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu strefami ochrony konserwatorskiej;
- 2) na terenie wyznaczonej strefy ochrony konserwatorskiej stanowiska archeologicznego ustala się nakaz prowadzenia badań archeologicznych w trakcie prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi w zakresie ochrony zabytków.

Dla terenów rolnictwa z zakazem zabudowy, oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1RN, 2RN, 3RN ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu:

- 1) ustala się rolniczy sposób użytkowania;
- 2) zakaz zabudowy;
- 3) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla terenu – 95%;
- 4) dopuszczenie lokalizacji urządzeń melioracyjnych, przeciwpowodziowych, zbiorników retencyjnych o funkcji rolniczej;
- 5) dopuszczenie wprowadzenia zieleni izolacyjnej i śródpolnej.

Dla terenu gazownictwa, oznaczonego na rysunku planu symbolem: 1IG ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu:

- 1) dopuszczenie lokalizacji sieci, urządzeń i obiektów infrastruktury i budynków związanych z gazownictwem;
- 2) wskaźnik intensywności zabudowy od 0,0 do 0,2, przy czym wskaźnik nadziemnej intensywności zabudowy od 0,0 do 0,2;
- 3) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 50%;
- 4) maksymalny udział powierzchni zabudowy – 20%;
- 5) dachy dowolne;
- 6) wysokość budynków nie więcej niż 6,0 m;
- 7) maksymalną wysokość budowli: nie więcej niż 12,0 m;
- 8) dopuszczenie lokalizacji miejsc do parkowania, w tym miejsc przeznaczonych do parkowania pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową, w liczbie nie większej niż 4.

Dla terenów lasu, oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1L, 2L ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu:

- 1) zachowanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenu;
- 2) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 95%;
- 3) nakaz prowadzenia gospodarki leśnej zgodnie z planem urządzania lasu.

Dla terenów zieleni naturalnej, oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1ZN, 2ZN ustala się następujące zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu:

- 1) zagospodarowanie zielenią z dopuszczeniem wprowadzania wyłącznie roślinności rodzimej z uwzględnieniem lokalnych warunków siedliskowych;
- 2) dopuszczenie zachowania istniejących cieków i zbiorników wodnych;
- 3) dopuszczenie terenowych punktów związanych z edukacją lub obserwacją przyrody;

- 4) minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – 95%.

Dla terenu drogi lokalnej, oznaczonego na rysunku planu symbolem: 1KDL, ustala się następujące parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu: szerokość w liniach rozgraniczających – zgodnie z rysunkiem planu.

Dla terenów dróg dojazdowych, oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1KDD, 2KDD ustala się następujące parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu: szerokość w liniach rozgraniczających – zgodnie z rysunkiem planu.

Dla terenów komunikacji drogowej wewnętrznej, oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1KR, 2KR ustala się następujące parametry i wskaźniki kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu: szerokość w liniach rozgraniczających – zgodnie z rysunkiem planu.

W zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, ustala się:

- 1) nakaz ochrony zasobów wodnych zasilających Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 143 – „Subzbiornik Inowrocław-Gniezno, z zachowaniem przepisów odrębnych;
- 2) nakaz uwzględnienia ograniczeń wynikających z położenia terenów w granicach, wskazanego na rysunku planu, krajobrazu priorytetowego nr 2298 „Rejon Wierzenicy”, zgodnie z Audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego oraz zgodnie z pozostałymi ustaleniami planu;
- 3) ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych i nakaz uwzględnienia ograniczeń wynikających z położenia terenów w granicach, wskazanej na rysunku planu, otuliny Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz zgodnie z pozostałymi ustaleniami planu.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu, w tym zakazu zabudowy ustala się:

- 1) nakaz uwzględnienia w zagospodarowaniu i zabudowie terenu ograniczeń wynikających z odległości od infrastruktury technicznej, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących pogorszyć istniejące stosunki wodne na działkach sąsiednich;
- 3) nakaz zastosowania rozwiązań zamiennych w przypadku wystąpienia kolizji inwestycji z urządzeniami drenażu melioracyjnego;
- 4) w przypadku wystąpienia kolizji projektowanych obiektów budowlanych z istniejącymi sieciami infrastruktury technicznej – usunięcie tych kolizji dopuszcza się zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 5) uwzględnienie wymagań i ograniczeń wynikających z przebiegu sieci infrastruktury technicznej, w tym napowietrznych sieci elektroenergetycznych oraz gazociągów wysokiego ciśnienia, w tym z uwzględnieniem zapisów pkt 6, pkt 7 i pkt 8;
- 6) ustala się strefę pasa technologicznego wzdłuż linii elektroenergetycznej średniego napięcia, wynoszącą 7,0 m na stronę od rzutu poziomego skrajnego przewodu linii, w której ogranicza się lokalizację budowli i roślinności wysokiej, mogących powodować kolizję z tą linią, na zasadach okresowych w przepisach odrębnych, z zastrzeżeniem ust. 7;
- 7) dopuszcza się zniesienie ograniczeń o jakich mowa w ust. 6, w przypadku usunięcia lub skablowania i zmiany trasy linii elektroenergetycznej średniego napięcia, w sposób niekolidujący

- z przeznaczeniem terenu;
- 8) w zagospodarowaniu terenów oznaczonych symbolami 1KDL, 1RN, 2KR, 2RN, 1IG, 2KDD, 2ZN nakazuje się uwzględnienie przebiegu gazociągów wysokiego ciśnienia wraz ze strefami kontrolowanymi, zgodnie z rysunkiem planu oraz przepisami odrębnymi, w szczególności przy lokalizacji obiektów budowlanych względem gazociągów przebiegających w obszarze planu:
- a) gazociągów: DN 500 relacji Śrem-Poznań (rok budowy 1972) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 1,5 MPa oraz DN 500 relacji Poznań-Rogoźno (rok budowy 1973) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, dla których obowiązuje zmniejszona strefa kontrolowana o maksymalnym zasięgu 76,0 m tj. po 38,0 m od osi gazociągu na każdą stronę,
 - b) gazociągów DN 300 odgałęzienie Poznań I (rok budowy 1973) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa oraz DN 300 odgałęzienie Poznań II (ok budowy 1985) o maksymalnym ciśnieniu roboczym powyżej 2,5 MPa, dla których obowiązuje zmniejszona strefa kontrolowana o maksymalnym zasięgu 30,0 m tj. 15,0 m od osi gazociągu na każdą stronę;
- 9) z uwagi na lokalizację części obszaru planu w zasięgu powierzchni ograniczających przeszkody dla lotniska Poznań/Kobylnica strefę maksymalnej wysokości obiektów budowlanych dla powierzchni poziomej wewnętrznej zgodnie z rysunkiem planu.

W zakresie modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustala się:

- 1) nakaz powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 2) dopuszczenie rozbiórki, budowy, przebudowy, rozbudowy i remontu sieci i urządzeń infrastruktury technicznej oraz przyłączy do sieci infrastruktury technicznej;
- 3) zaopatrzenie w wodę zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 4) nakaz zapewnienia przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożarów oraz dróg pożarowych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- 5) odprowadzanie i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z ustaleniami przepisów odrębnych;
- 6) dopuszczenie budowy, rozbudowy i przebudowy sieci gazowej, zgodnie z ustaleniami przepisów odrębnych;
- 7) zaopatrzenie w energię elektryczną: z sieci elektroenergetycznej lub z indywidualnych źródeł energii, zgodnie z przepisami odrębnymi, z uwzględnieniem zapisów pkt 10;
- 8) dopuszczenie budowy stacji transformatorowych;
- 9) zaopatrzenie w ciepło z gazu, energii elektrycznej albo z odnawialnych źródeł energii oraz z innych źródeł, z uwzględnieniem zakazów i ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, z uwzględnieniem zapisów pkt 10;
- 10) na terenie 1IG dopuszcza się rozmieszczenie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji, zgodnie z przepisami odrębnymi, z uwzględnieniem przebiegających gazociągów wysokiego ciśnienia oraz ich stref kontrolowanych, czy czym:
 - a) nakazuje się lokalizowanie paneli fotowoltaicznych w odległości co najmniej 5,0 m od osi gazociągu dla gazociągów o średnicy do DN 500 włącznie oraz co najmniej 10,0 m od osi gazociągu dla gazociągów o średnicy powyżej DN 500,

- b) pozostałe elementy instalacji fotowoltaicznych należy lokalizować zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - c) nakazuje się lokalizowanie turbin wiatrowych oraz masztów telekomunikacyjnych w odległości co najmniej 20,0 m, mierzonej od osi gazociągu do obrysu fundamentu obiektu, z zachowaniem wymagań wynikających z przepisów odrębnych;
- 11) postępowanie z odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi.

3.3. Powiązania z innymi dokumentami

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia planu miejscowego w zakresie tekstowym i graficznym muszą pozostawać zgodne z planem ogólnym gminy — dokumentem, który określa politykę przestrzenną gminy poprzez wyznaczenie stref planistycznych oraz ich parametrów. Zakres badania tej zgodności wyznacza art. 20 ust. 3 ustawy i obejmuje: mieszczące się przeznaczenia terenu w profilu funkcjonalnym strefy planistycznej (podstawowym lub dodatkowym), minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż określony dla strefy oraz maksymalną nadziemną intensywność zabudowy nie większą niż określona dla strefy. Plan miejscowy zostaje uchwalony po uprzednim stwierdzeniu przez Radę Miejską jego zgodności z planem ogólnym.

W planie ogólnym gminy Swarzędz, przyjętym uchwałą nr XXXII/345/2026 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 23 czerwca 2026 r., obszar objęty opracowaniem planu położony jest w granicach czterech stref planistycznych: strefy otwartej 1SO i 121SO, obejmujących łącznie zdecydowaną większość obszaru, strefy infrastrukturalnej 45SI oraz — na niewielkim fragmencie — strefy produkcji rolniczej 11SR. Obszar planu nie jest objęty obszarem zabudowy śródmiejskiej ani obszarem uzupełnienia zabudowy; gmina Swarzędz odstąpiła również od ustalenia gminnych standardów dostępności infrastruktury społecznej. Przyjęte w projekcie planu przeznaczenia terenów — rolnictwo z zakazem zabudowy, las, zieleń naturalna, gazownictwo oraz komunikacja — mieszczą się w profilach funkcjonalnych właściwych stref planistycznych, a ustalone w projekcie planu wskaźniki nie przekraczają wartości granicznych określonych dla tych stref. Ponadto na obszarze opracowania występują: otulina Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, gazociągi wysokiego ciśnienia wraz ze strefami kontrolowanymi oraz istniejące drogi lokalne.

W obowiązującym Audycie krajobrazowym województwa wielkopolskiego przyjętym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr LI/1000/23 z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego:

- większa część obszaru opracowania (północna część) znajduje się w granicach krajobrazu ID: 2299, podtyp 6E, typ wiejski, podtyp: z przewagą wielkoobszarowych pól lub łąk i pastwisk (krajobrazu, który nie ma charakteru krajobrazu priorytetowego);
- natomiast południowa część opracowania znajduje się w granicach krajobrazu ID: 2298, kod podtypu 3A, typ leśny, podtyp: z przewagą siedlisk borowych (który ma charakter krajobrazu priorytetowego o nr 2298 i nazwie „Rejon Wierzenicy”, typ leśny, podtyp z przewagą siedlisk borowych, kod podtypu 3A.). Na obszarze, który znajduje się w granicach wyznaczonego krajobrazu priorytetowego, projekt planu wyznacza tereny lasu, tereny zieleni (fragment terenu 1ZN oraz południowa część terenu 2ZN), tereny gruntów rolnych oraz upraw (część terenu 3RN) oraz teren drogi dojazdowej (2KDD).

Zgodnie z ustaleniami planu miejscowego określono nakaz uwzględnienia ograniczeń wynikających z położenia terenów w granicach, wskazanego na rysunku planu, krajobrazu priorytetowego nr 2298 „Rejon Wierzenicy”, zgodnie z Audytem krajobrazowym województwa wielkopolskiego.

Rekomendacje i wnioski dotyczące zadań mających na celu zachowanie dotychczasowego stanu lub doprowadzenie do stanu pożądanego, adekwatnie do charakterystyki, wartości i zagrożeń

zidentyfikowanych, dla możliwości zachowania wartości danego krajobrazu określone w Uchwale Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego:

W zakresie:

1. *Rozpoczęcia, kontynuacji lub zaniechania różnych form gospodarowania terenem, w tym działalności rolniczej, leśnej oraz gospodarki wodnej:*
 - 1) *Możliwość realizacji nowej zabudowy w ramach uzupełniania istniejącej struktury funkcjonalno-przestrzennej.*
 - 2) *Możliwość realizowania inwestycji celu publicznego z uwzględnieniem walorów przyrodniczych, kulturowych i estetyczno-widokowych krajobrazu.*
 - 3) *Utrzymanie leśnego charakteru krajobrazu – zachowanie terenów leśnych, kontynuacja gospodarki leśnej, w tym ograniczanie przekształceń gruntów leśnych na nieleśne.*
 - 4) *Kontynuacja działalności rolniczej, w tym ograniczanie przekształceń gruntów rolnych na nierolnicze.*
 - 5) *Ochrona doliny rzeki Główniej przed zabudową.*
2. *Zabiegów renaturalizacyjnych oraz zabiegów odnowy obiektów kultury materialnej:*
 - 1) *Ochrona ekosystemów leśnych przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi.*
 - 2) *Wykluczanie możliwości wprowadzania gatunków obcych i eliminowanie gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia.*
 - 3) *Zachowanie i ochrona zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz w parku dworskim, poprzez odtwarzanie i florystyczne wzbogacanie zadrzewienia z zastosowaniem gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska.*
 - 4) *Zachowanie i ochrona obiektów kultury materialnej, w tym restauracja i modernizacja techniczna obiektów dawnego założenia folwarcznego we wsi Wierzenica, wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.*
3. *Koordynacji działań podejmowanych dla osiągnięcia celów występujących na danym obszarze objętym formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, oraz form ochrony zabytków, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:*
 - 1) *Wspieranie działań na rzecz utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego doliny rzeki Główniej.*
 - 2) *Podejmowanie działań dotyczących odnowy zabytkowych obiektów ujętych w rejestrze zabytków oraz w ewidencji zabytków.*
 - 3) *Zachowanie i utrzymanie w dobrej kondycji drzewostanu w parku dworskim oraz alei drzew, uzupełnianie zadrzewienia z zastosowaniem gatunków rodzimych zgodnie z naturalnym, przyrodniczym potencjałem siedliska.*
4. *Konieczności podejmowania działań mających na celu utrzymanie dotychczasowej funkcji danego krajobrazu, w tym funkcji korytarzy ekologicznych:*
 - 1) *Utrzymywanie pełnionej przez krajobraz funkcji korytarza lądowego i wodnego, w tym budowa przejść dla zwierząt (np. przepustów dla płazów) w miejscach przebiegu liniowej infrastruktury komunikacyjnej stanowiącej barierę w przemieszczaniu się zwierząt, zapewnienie odpowiednich rozwiązań technicznych umożliwiających swobodny przepływ materii przyrodniczej.*
 - 2) *Utrzymanie naturalnych i półnaturalnych ekosystemów w krajobrazie.*
 - 3) *Podejmowanie działań na rzecz przeprowadzenia analiz mogących stanowić podstawę powołania parku kulturowego na obszarze o zachowanych wartościach kulturowych i krajobrazowych związanych z kulturą i tradycją religijną zakonu Cysterek w rejonie Owińsk i Radojewa.*
 - 4) *Rekomenduje się weryfikację ustaleń zawartych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego wsi Wierzenica, w celu zatrzymania zjawiska „rozlewania się” zabudowy mieszkaniowej poza zwarty, historyczny układ wsi – rekomenduje się:*

- a) ograniczenie zasięgu zabudowy mieszkaniowej przy ul. Wierzenickiej w kierunku północnym (poza krajobrazem),
- b) korektę dopuszczalnej lokalizacji zabudowy na terenach usług sportu i rekreacji (poza krajobrazem), w celu zachowania walorów estetyczno-widokowych, tak by zachować widok z punktu widokowego z drogi gruntowej w stronę miejscowości Klina na kościół pw. św. Mikołaja,
- c) wykluczenie zabudowy bezpośrednio sąsiadującej z dworem od strony południowej, aby zachować historyczną oś widokową na dwór z „okna widokowego” przy ścieżce Aleja Filozofów.

Wskazane w projekcie planu miejscowego przeznaczenia terenów oraz ustalenia dla tych poszczególnych terenów nie powodują naruszenia rekomendacji określonych dla krajobrazu priorytetowego nr 2298 „Rejon Wierzenicy”. Tym samym zapisy projektu planu wykazują powiązanie z ustaleniami Uchwały Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z 27 marca 2023 roku w sprawie: uchwalenia Audytu krajobrazowego.

Ponadto zapisy projektu planu wykazują powiązanie z ustaleniami Uchwały Nr V/70/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie uchwalenia „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania” (Dz. Urz. Wlkp. z 2019 r. poz. 4021), w której zawarto kierunki polityki przestrzennej na szczeblu województwa.

3.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego stanowią podstawowe narzędzie kształtowania zagospodarowania terenu zgodnie z zasadami ładu przestrzennego oraz polityką przestrzenną gminy, określoną w planie ogólnym gminy. Ich istotną funkcją jest również ochrona poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego przed negatywnymi skutkami działalności człowieka, a także zabezpieczenie wartości krajobrazowych i kulturowych danego obszaru.

Zaniechanie procedury sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego skutkowałoby brakiem możliwości kompleksowego i spójnego ukształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej analizowanego terenu. W sytuacji braku obowiązującego planu istnieje ryzyko realizacji inwestycji w sposób rozproszony i niekontrolowany, na podstawie indywidualnych decyzji administracyjnych, co mogłoby prowadzić do nadmiernej presji inwestycyjnej oraz zwiększonej emisji zanieczyszczeń powietrza i wód, a także hałasu. Jednocześnie brak byłoby narzędzi umożliwiających skuteczne wprowadzanie rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie antropopresji na środowisko, takich jak stosowanie niskoemisyjnych źródeł energii, ochrona klimatu akustycznego czy zabezpieczenie zasobów wodnych.

Realizacja zabudowy w oparciu o decyzje o warunkach zabudowy, wydawane zgodnie z zasadą tzw. „dobrego sąsiada”, nie gwarantuje zachowania spójności z polityką przestrzenną gminy określoną w planie ogólnym. Decyzje te nie muszą uwzględniać kompleksowych uwarunkowań środowiskowych ani długofalowych celów ochrony przestrzeni, co może skutkować stopionym pogarszaniem się stanu środowiska oraz wzrostem ryzyka wystąpienia negatywnych oddziaływań.

Niekontrolowany rozwój zabudowy może prowadzić do nadmiernego uszczelnienia powierzchni terenu, ograniczenia zdolności infiltracyjnych gruntów oraz pogorszenia warunków retencji wód opadowych. Brak docelowych i systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej stwarza zagrożenie zanieczyszczenia wód i gleb, m.in. na skutek nieszczelności zbiorników bezodpływowych. Ponadto chaotyczna lokalizacja nowej zabudowy, pozbawiona spójnych zasad kształtowania przestrzeni, może prowadzić do obniżenia walorów krajobrazowych obszaru szczególnie istotnych ze względu na jego położenie w obszarze o podwyższonej wrażliwości krajobrazowej.

Ustalenia niniejszego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wprowadzają uporządkowaną i zrównoważoną strukturę funkcjonalno-przestrzenną, uwzględniającą zarówno potrzeby rozwoju, jak i konieczność ochrony środowiska przyrodniczego oraz krajobrazu. Plan przewiduje

koncentrację zabudowy w wyznaczonych strefach, przy jednoczesnym zachowaniu znacznych przestrzeni terenów biologicznie czynnych, w tym terenów rolnych, leśnych i zieleni, pełniących funkcje ochronne i krajobrazowe.

Przyjęte rozwiązania planistyczne sprzyjają zachowaniu ciągłości terenów otwartych oraz ograniczaniu presji inwestycyjnej na obszary cenne przyrodniczo i krajobrazowo. Ustalenia planu umożliwiają istniejących form użytkowania terenu, wspierają retencję wód, ograniczają ryzyko zanieczyszczeń oraz przyczyniają się do zachowania wysokiej jakości krajobrazu i klimatu akustycznego. Tym samym realizacja ustaleń planu stanowi istotny element działań na rzecz ochrony środowiska oraz racjonalnego i zrównoważonego gospodarowania przestrzenią.

4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu

Ochrona środowiska związana jest z różnymi rodzajami ludzkiej aktywności i skupia się na takich zagadnieniach jak zanieczyszczenie powietrza, wód i gleb, gospodarce odpadami oraz takich zjawiskach jak utrata różnorodności biologicznej, wprowadzanie gatunków inwazyjnych czy genetycznie modyfikowanych.

Do głównych problemów z zakresu ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu zaliczono:

- niezadowalającą jakość wód powierzchniowych i podziemnych, z uwagi na przedostawanie się związków chemicznych stosowanych w nawozach na terenach rolnych,
- przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych.

Jednocześnie należy podkreślić, że ustalenia projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie przewidują lokalizacji obiektów ani instalacji mogących powodować istotny wzrost emisji zanieczyszczeń do powietrza, wód lub gleby. Plan nie wprowadza funkcji przemysłowych ani działalności związanych z gospodarowaniem odpadami, które mogłyby stanowić potencjalne źródło znaczących oddziaływań na środowisko.

Potencjalne oddziaływania środowiskowe związane z realizacją ustaleń planu ograniczają się do typowych, lokalnych skutków wynikających z utrzymania użytkowania rolniczego.

Zastosowanie nowoczesnych, energooszczędnych rozwiązań w nowej i modernizowanej zabudowie, a także rozwój świadomości ekologicznej użytkowników terenu, sprzyjać będą ograniczaniu emisji zanieczyszczeń oraz racjonalnemu gospodarowaniu zasobami. Utrzymanie znacznego udziału terenów biologicznie czynnych, rolnych, leśnych i zieleni stanowi dodatkowy czynnik ograniczający presję na środowisko przyrodnicze.

Na przedmiotowym terenie nie stwierdza się występowania istotnych problemów ochrony środowiska związanych z obszarami objętymi formami ochrony przyrody w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Realizacja ustaleń planu, przy zachowaniu obowiązujących przepisów oraz wprowadzeniu zapisów chroniących środowisko i krajobraz, nie powinna powodować znaczących negatywnych oddziaływań na elementy środowiska przyrodniczego.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym oraz sposoby ich uwzględniania w projekcie planu

Do dokumentów rangi międzynarodowej ujmujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektu planu miejscowego należą ratyfikowane przez Polskę konwencje międzynarodowe:

- Konwencja Genewska (1979) w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości mająca na celu ochronę człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza oraz dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszania i zapobiegania

zanieczyszczeniom powietrza, łącznie z transgranicznym zanieczyszczaniem powietrza na dalekie odległości,

- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Rio de Janeiro, 1992), której głównym celem jest zapobieganie dalszym zmianom klimatu globalnego, ze szczególnym uwzględnieniem długoterminowego jego ocieplania na skutek wzrostu stężenia gazów cieplarnianych w atmosferze oraz Protokół z Kioto (1998) stanowiący uzupełnienie Konwencji klimatycznej,
- Konwencja o dostępie do informacji, udziale społeczeństwa w podejmowaniu decyzji oraz dostępie do sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska, sporządzona w Aarhus dnia 25 czerwca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78 poz. 706), której podstawowym celem jest ochrona prawa każdej osoby do życia w środowisku odpowiednim dla jej zdrowia. Dla osiągnięcia celu w Konwencji określono działania w trzech obszarach dotyczących: zapewnienia społeczeństwu przez władze publiczne dostępu do informacji dotyczących środowiska, ułatwienia udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji mających wpływ na środowisko, rozszerzenia warunków dostępu do wymiaru sprawiedliwości w sprawach dotyczących środowiska,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa sporządzona we Florencji w 2000 roku ma na celu ochronę różnorodności krajobrazów europejskich, zarówno naturalnych jak i kulturowych, a także racjonalne zagospodarowanie i planowanie krajobrazu.

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia. Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów ustanowionych na szczeblu wspólnotowym, formułujących cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia omawianego projektu planu, zaliczyć można:

- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, której celem jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony środowiska i przyczynienie się do uwzględniania aspektów środowiskowych w przygotowaniu i przyjmowaniu planów i programów w celu wspierania stałego rozwoju, poprzez zapewnienie, że zgodnie z niniejszą dyrektywą dokonywana jest ocena wpływu na środowisko niektórych planów i programów, które potencjalnie mogą powodować znaczący wpływ na środowisko,
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, której celem jest ustalenie ram dla ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych oraz wód podziemnych,
- Dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu, która ustanawia szczególne środki, określone w art. 17 ust. 1 i 2 dyrektywy 2000/60/WE, w celu zapobiegania i ochrony przed zanieczyszczeniem wód podziemnych,
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy, która ma na celu m.in. utrzymanie jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra, oraz jej poprawę w pozostałych przypadkach.

Projekt planu respektuje zasady ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów określających zasady ochrony środowiska i przyrody.

W odniesieniu do ustanowionego w Konwencji Genewskiej i Dyrektywie UE z dnia 21 maja 2008 r. celu ochrony człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza, w projekcie planu dopuszcza się rozmieszczenie odnawialnych źródeł energii zgodnie z przepisami odrębnymi oraz z zastrzeżeniem pozostałych ustaleń planu z wyłączeniem elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikroinstalacji oraz biogazowni, zgodnie z ustaleniami przepisów odrębnych.

Respektując zapisy Konwencji Krajobrazowej w projekcie planu zawarto ustalenia dotyczące zasad ochrony i kształtowania krajobrazu oraz ład przestrzennego. Projekt wyznacza obszary, w granicach których możliwe jest sytuowanie budynków, określa maksymalne wartości poszczególnych parametrów zabudowy oraz obiektów i urządzeń towarzyszących. Przyjęte regulacje są wynikiem przyjętego założenia projektowego, mającego na celu rozwój zabudowy zgodnie z uwarunkowaniami przestrzennymi, architektonicznymi, społecznymi i przyrodniczymi.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym zostały przeniesione do krajowych i lokalnych dokumentów i na ich podstawie są realizowane. Odpowiednie odniesienia są obecne w ustawodawstwie krajowym. Zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324 ze zm.). Polityka ochrony środowiska jest prowadzona również za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Istotne z punktu widzenia opracowywanego dokumentu są: „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, jak również „Program ochrony środowiska dla Gminy Swarzędz na lata 2020-2023”.

„Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”

Istotnym dokumentem na poziomie krajowym, dotyczącym ochrony wód jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 335), w którym zapisano cele środowiskowe dla poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPd).

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, status JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia, został określony jako: silnie zmieniona część wód, a jej stan określono jako zły. Celem środowiskowym dla tej części wód w zakresie potencjału ekologicznego jest dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D, natomiast w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny. Ponadto, dla osiągnięcia celów środowiskowych istotne jest umożliwienie swobodnej migracji organizmów wodnych przez zachowanie lub przywrócenie ciągłości ekologicznej cieków.

Według informacji zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” osiągnięcie celów środowiskowych dla tej części wód, zapisanych w „Planie”, jest zagrożone. W zlewni JCWP występuje presja rolnicza. W programie działań zaplanowano wszystkie możliwe działania mające na celu ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny, aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.

Celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny, charakteryzowany wartościami wskaźników zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Stan ilościowy obrazuje wpływ

poboru wody na części wód podziemnych. Natomiast stan chemiczny odnosi się do parametrów fizykochemicznych wód podziemnych (zarówno traktowanych jako zanieczyszczenia, jak i skażenie). Zgodnie z metodyką wyznaczania celów środowiskowych w latach 2012-2013, w sytuacji, gdy JCWPd zidentyfikowano jako niezagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych, celem dla wód jest dobry stan chemiczny i ilościowy. Cel ten został określony przy pomocy kryteriów charakteryzujących dobry stan chemiczny lub ilościowy zgodnie z rozporządzeniem o ocenie wód podziemnych. Natomiast dla JCWPd zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych, ale będących zgodnie z oceną stanu na 2012 r. w stanie dobrym, brakowało podstaw do wskazania przesłanek do ustalenia odstępstw. Celem środowiskowym jest dobry stan chemiczny i ilościowy, zidentyfikowany przy pomocy parametrów cechujących dobry stan chemiczny i ilościowy. W przypadku JCWPd, które zostały zidentyfikowane jako zagrożone i będące w stanie słabym zgodnie z oceną stanu na 2012 r., wykonano wstępną procedurę włączeń, czyli ustalenia odstępstw od celów środowiskowych. Wstępnie zaproponowano odstępstwa od celów środowiskowych w postaci przedłużenia terminu osiągnięcia celów oraz ustalenie mniej rygorystycznych celów, które powinny zostać ostatecznie potwierdzone analizami presji i wpływów. Obszar opracowania planu zlokalizowany jest w granicach JCWPd nr 60 - kod GW600060. Zgodnie z „Planem”, celem środowiskowym dla tej części wód podziemnych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny, natomiast celem środowiskowym w zakresie stanu ilościowego jest dobry stan ilościowy. Osiągnięcie celów środowiskowych dla JCWPd nr 60 nie jest zagrożone.

W projekcie planu zawarto nakaz zaopatrzenia w wodę zgodnie z przepisami odrębnymi. W planie ustalono również odprowadzanie i zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi. Ponadto, w zależności od funkcji terenu ustalono odpowiedni udział powierzchni biologicznie czynnej, co ograniczy ucieczkę wód opadowych i roztopowych do sieci kanalizacji deszczowej i pozwoli na ich przenikanie w głąb profilu glebowego i zasilanie wód podziemnych. Mając na uwadze powyższe zakłada się, że wprowadzone w projekcie planu ustalenia nie spowodują nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”.

„Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”

Projekt planu uwzględnia działania naprawcze zawarte w „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P”, przyjętym uchwałą nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r., poz. 5954), w brzmieniu nadanym uchwałą nr XXI/503/26 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 stycznia 2026 r. Do działań naprawczych w skali lokalnej zawartych w „Programie” należą:

1. w zakresie ograniczenia emisji powierzchniowej:
 - modernizacja lub likwidacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej – tam, gdzie istnieją możliwości techniczne i ekonomiczne,
 - zmiana (jeżeli jest stosowane) paliwa stałego na inne o mniejszej zawartości popiołu lub zastosowanie gazu, energii elektrycznej, względnie indywidualnych źródeł energii odnawialnej,
 - dobrowolne prowadzenie działań ograniczających emisję zanieczyszczeń do powietrza z indywidualnych systemów grzewczych, w gminach niezobligowanych do prowadzenia działań naprawczych zgodnie z działaniem WpZSO;
2. w zakresie ograniczenia emisji liniowej:
 - utrzymanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą moką). Czyszczenie ulic metodą moką po sezonie zimowym;
 - dążenie do wprowadzenia nowych niskoemisyjnych paliw i technologii
3. działania ciągłe i wspomagające:
 - wzmocnienie kontroli na stacjach diagnostycznych pojazdów,
 - monitoring budów pod kątem przestrzegania zapisów pozwolenia budowlanego oraz monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu,

- monitoring wykonanych ścieżek rowerowych lub komunikacji rowerowej w miastach i gminach zgodnie z założonymi planami/innymi dokumentami,
- wzmocnienie kontroli gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów,
- działania promocyjne i edukacyjne (ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje, konferencje) oraz informacyjne i szkoleniowe,
- monitoring modernizacji i budowy dróg powiatowych i gminnych.

Ustalenia projektu planu pozostają zgodne z założeniami Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie działań ukierunkowanych na ograniczanie emisji powierzchniowej na promowanie niskoemisyjnych źródeł energii.

W granicach obszaru objętego planem nie przewiduje się realizacji zabudowy mieszkaniowej ani funkcji o charakterze komunalno-bytowym generujących znaczącą emisję z indywidualnych systemów grzewczych. Zabudowa została dopuszczona wyłącznie na terenie 1IG, przeznaczonym pod infrastrukturę gazowniczą, co w istotny sposób ogranicza potencjalne źródła emisji z sektora bytowo-komunalnego, wskazywanego w programie jako jeden z głównych czynników przekroczeń norm jakości powietrza.

Plan ustala zaopatrzenie w ciepło z gazu, energii elektrycznej albo z odnawialnych źródeł energii oraz z innych źródeł, z uwzględnieniem obowiązujących zakazów i ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Tym samym ustalenia planu są spójne z regulacjami tzw. uchwały antysmogowej dla województwa wielkopolskiego oraz wspierają eliminację wysokoemisyjnych źródeł ciepła.

Dopuszczenie stosowania odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej mocy mikroinstalacji, zgodnie z przepisami odrębnymi, sprzyja rozwojowi rozwiązań niskoemisyjnych i rozproszonych systemów energetycznych. W kontekście ewentualnej lokalizacji instalacji wykorzystujących energię promieniowania słonecznego (np. mikroinstalacji fotowoltaicznych) należy wskazać, że ich funkcjonowanie nie wiąże się z emisją zanieczyszczeń do powietrza na etapie eksploatacji, co pozostaje zgodne z celami Programu ochrony powietrza. Potencjalne oddziaływania środowiskowe takich instalacji, w tym efekt olśnienia, mogą być minimalizowane poprzez stosowanie paneli z powłoką antryrefleksyjną. Ustalenia planu nie tylko pozostają neutralne względem celów Programu, lecz również, w zakresie dopuszczonych źródeł energii i obowiązku stosowania przepisów ograniczających spalanie paliw stałych, są z nim zgodne i nie będą utrudniały realizacji działań naprawczych przewidywanych w tym dokumencie.

„Program ochrony środowiska dla Gminy Swarzędz na lata 2020-2023”

Ustalenia planu respektują działania sprecyzowane w „Programie ochrony środowiska dla gminy Swarzędz na lata 2020-2023”, w którym zawarto ustalenia polityki ekologicznej na szczeblu gminy.

Ustalono dziesięć obszarów interwencji, dla których wyznaczone zostały cele oraz kierunki interwencji, które służyć mają poprawie stanu środowiska:

1. ochrona klimatu i jakości powietrza (cel: poprawa i utrzymanie dobrej jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami),
2. zagrożenie hałasem (cel: dobry stan klimatu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu),
3. pola elektromagnetyczne (cel: utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych),
4. gospodarowanie wodami (cel: zwiększenie retencji wodnej oraz ochrona zasobów wód),
5. gospodarka wodno-ściekowa (cel: zapewnienie mieszkańcom dostępu do czystej wody),
6. zasoby geologiczne (cel: ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac geologicznych i eksploatacji kopalin),
7. gleby (cel: dobra jakość gleb),

8. gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (cel: ograniczenie ilości odpadów kierowanych do składowania, w tym zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie, zwiększenie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia),
9. zasoby przyrodnicze (cel: ochrona zasobów przyrodniczych oraz zachowanie różnorodności biologicznej gminy),
10. zagrożenia poważnymi awariami (cel: ochrona przed skutkami poważnych awarii).

W programie uwzględnione zostało zagadnienie horyzontalne tj. edukacja ekologiczna, dla którego został wyznaczony cel: świadome ekologicznie społeczeństwo.

6. Przewidywane oddziaływanie ustaleń projektu planu na środowisko

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Oddziaływanie na powierzchnię ziemi w granicach obszaru objętego planem będzie zróżnicowane w zależności od przeznaczenia poszczególnych terenów. Z uwagi na dominujące przeznaczenie rolnicze, leśne oraz zieleni, przeważająca część obszaru nie będzie podlegała istotnym, trwałym przekształceniom powierzchni terenu. Utrzymanie funkcji rolniczej, leśnej oraz zieleni sprzyja zachowaniu dotychczasowej struktury punktów oraz ich właściwości fizycznych i biologicznych.

Trwałe i długoterminowe przekształcenia powierzchni ziemi mogą wystąpić przede wszystkim na terenie gazownictwa, gdzie dopuszcza się realizację obiektów infrastruktury technicznej oraz budynków związanych z funkcjonowaniem systemu gazowniczego. Posadowienie obiektów budowlanych oraz realizacja niezbędnej infrastruktury technicznej będzie wiązała się z zajęciem terenu, wykonaniem wykopów pod fundamenty oraz częściowym uszczelnieniem powierzchni w obrębie rzutów budynków, placów technologicznych i dojazdów. Oddziaływanie to będzie miało charakter stały, jednak ograniczony przestrzennie do granic terenu 1IG.

Na etapie realizacji inwestycji mogą wystąpić lokalne i czasowe zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące roboty ziemne, wykonanie wykopów liniowych pod sieci oraz ewentualne niwelacje terenu. Oddziaływania te będą miały charakter punktowy lub liniowy i krótkoterminowy. Po zakończeniu prac budowlanych teren zostanie uporządkowany, a powierzchnie biologicznie czynne, w miarę możliwości technicznych, odtworzone.

W przypadku terenów dróg dojazdowych oraz terenów komunikacji drogowej wewnętrznej należy liczyć się z trwałym zajęciem i uszczelnieniem powierzchni ziemi w granicach pasów drogowych. Oddziaływanie to będzie miało charakter stały, jednak ograniczony do wyznaczonych linii rozgraniczających tych terenów. Realizacja i ewentualna modernizacja układu komunikacyjnego może wiązać się z lokalnymi przekształceniami warstw gruntowymi oraz czasowym składowaniem mas ziemnych w trakcie prowadzenia robót.

Na terenach rolnych oddziaływanie na powierzchnię ziemi będzie związane przede wszystkim z prowadzoną działalnością rolniczą, w tym okresowymi zabiegami agrotechnicznymi oddziaływania te mają charakter odwracalny i wynikają z dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów. Ustalenia planu nie wprowadzają funkcji skutkujących trwałym wyłączeniem tych gruntów z produkcji rolnej.

Na terenach lasów oraz zieleni nie przewiduje się znaczących przekształceń powierzchni ziemi, poza ewentualnymi działaniami związanymi z gospodarką leśną. Oddziaływania te będą miały charakter lokalny i nie spowodują istotnego naruszenia struktury gruntów.

Zmiany w strukturze gruntu mogą wystąpić w związku z realizacją, przebudową lub rozbudową sieci infrastruktury technicznej, w tym sieci gazowych na terenie 1IG, co ogranicza skalę trwałego uszczelnienia gruntów w skali całego obszaru planu. Pozostawienie znacznych powierzchni terenów rolnych, leśnych oraz zieleni sprzyja zachowaniu zdolności infiltracyjnych gruntów, ogranicza ryzyko nadmiernej degradacji gleby oraz wspiera utrzymanie równowagi przyrodniczej obszaru.

Zgodnie z mapą ewidencyjną omawiany obszar obejmuje grunty orne klas RIVa, RIVb, RV, RVI, łąki trwałe ŁV, pastwiska trwałe PsV, grunty pod rowami W, nieużytki N oraz lasy LsV i LsIV. Grunty te, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 82), nie wymagają uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi na przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

6.2. Oddziaływanie na krajobraz

W myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98), której celem jest promowanie ochrony, gospodarki i planowania krajobrazu oraz organizowanie współpracy europejskiej w tym zakresie, opartej na wymianie doświadczeń, specjalistów i tworzeniu dobrej praktyki krajobrazowej, krajobraz stanowi istotny element życia ludzi zamieszkujących zarówno obszary miejskie i wiejskie, jak i tereny zdegradowane, pospolite oraz odznaczające się wyjątkowymi walorami estetycznymi i przyrodniczymi. Ustalenia Konwencji wskazują na konieczność podejmowania działań na rzecz zachowania i utrzymania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu w celu ukierunkowania i harmonizowania zmian wynikających z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych. W celu realizacji zapisów Konwencji podejmowane są działania zmierzające m.in. do prawnego uznania krajobrazu jako istotnego komponentu otoczenia człowieka, ustanowienia procedur udziału społeczeństwa w procesach planowania i zarządzania krajobrazem oraz uwzględniania kwestii krajobrazowych we wszelkich działaniach związanych z zarządzaniem przestrzenią.

Teren objęty opracowaniem znajduje się w granicach otuliny Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka”, wyznaczonej na podstawie przepisów odrębnych, w tym uchwały Sejmiku Województwa Wielkopolskiego ustanawiającej ten park. Otulina parku pełni funkcję strefy buforowej, której zadaniem jest ograniczenie negatywnego oddziaływania zagospodarowania przestrzennego na obszar chroniony oraz zachowanie powiązań przyrodniczych i krajobrazowych, zachowania charakterystycznych elementów krajobrazu, ograniczenia lokalizacji i przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko przeciwdziałania nadmiernej urbanizacji i rozpraszaniu zabudowy, ochrony ciągłości systemów przyrodniczych oraz zapobiegania fragmentacji siedlisk, jak również ochrony stosunków wodnych i jakości wód powierzchniowych oraz podziemnych, a także ograniczania działań mogących powodować degradację środowiska, w tym zanieczyszczenie powietrza, gleby i wód.

Ponadto obszar opracowania położony jest w granicach Krajobrazu Priorytetowego nr 2298 „Rejon Wierzenicy”, wyznaczonego w Audycie Krajobrazowym Województwa Wielkopolskiego, przyjętym uchwałą Nr LI/1000/23 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 27 marca 2023 r. Krajobraz ten charakteryzuje się wysokimi walorami krajobrazowymi wynikającymi z rolniczo-leśnego charakteru terenu, obecności terenów otwartych, zadrzewień oraz powiązań przyrodniczych typowych dla tego obszaru. Położenie analizowanego terenu w granicach krajobrazu priorytetowego wymaga uwzględnienia w ustaleniach planu zasad ochrony i kształtowania krajobrazu, w szczególności w zakresie zachowania terenów otwartych, zieleni oraz ograniczania negatywnego wpływu nowej zabudowy na percepcję krajobrazu.

Ustalenia projektu planu uwzględniają powyższe uwarunkowania wynikające zarówno z położenia w otulinie Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka”, jak i w granicach krajobrazu priorytetowego, poprzez wprowadzenie zasad zagospodarowania ograniczających intensywność zabudowy, zachowanie i ochronę terenów zieleni oraz elementów środowiska przyrodniczego, a także dostosowanie funkcji terenów do uwarunkowań środowiskowych i krajobrazowych. W szczególności dla części obszaru objętego planem przewidziano przeznaczenie pod tereny z zakazem zabudowy, takie jak tereny gruntów ornych oraz upraw, tereny lasu, tereny zieleni oraz teren drogi dojazdowej, co w istotny sposób ogranicza możliwość przekształceń przestrzennych i sprzyja zachowaniu istniejącej struktury krajobrazu.

Ustalenia projektu planu uwzględniają powyższe uwarunkowania wynikające zarówno z położenia w otulinie Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka”, jak i w granicach krajobrazu priorytetowego, poprzez wprowadzenie zasad zagospodarowania ograniczających intensywność zabudowy, zachowanie

i ochronę terenów zieleni oraz elementów środowiska przyrodniczego, a także dostosowanie funkcji terenów do uwarunkowań środowiskowych i krajobrazowych. W szczególności dla części obszaru objętego planem przewidziano przeznaczenie pod tereny z zakazem zabudowy, takie jak tereny gruntów ornych oraz upraw, tereny lasu, tereny zieleni oraz teren drogi dojazdowej, co w istotny sposób ogranicza możliwość przeznaczeń przestrzennych i sprzyja zachowaniu istniejącej struktury krajobrazu. Przyjęte rozwiązania minimalizują potencjalne oddziaływania na środowisko, w tym na krajobraz oraz powiązania przyrodnicze, i należy je uznać za zgodne z celami ochrony otuliny parku krajobrazowego oraz przepisami odrębnymi regulującymi funkcjonowanie tej formy ochrony przyrody.

Po analizie sytuacji terenowej oraz przedstawionych dokumentów, w tym planu ogólnego, analiz urbanistycznych oraz dokumentacji fotograficznej, a także mając na uwadze charakter wprowadzanych zmian, ocenia się, iż realizacja ustaleń planu może powodować jedynie nieznaczne oddziaływanie na krajobraz. Jednocześnie, ze względu na wprowadzenie odpowiednich zapisów planistycznych oraz ograniczeń w zagospodarowaniu terenu, nie przewiduje się degradacji krajobrazu, lecz jego uporządkowanie i jakościową zmianę, zgodną z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz ochrony walorów krajobrazowych.

6.3. Oddziaływanie na powietrze

Na etapie realizacji dopuszczonych w projekcie inwestycji wpływ na stan jakości powietrza będzie związany przede wszystkim z emisją zanieczyszczeń gazowych i pyłowych o charakterze nieorganizowanym, powstającą w trakcie prowadzenia robót budowlanych. Źródłem emisji będą prace ziemne, transport i przeładunek materiałów budowlanych oraz funkcjonowanie specjalistycznego sprzętu budowlanego i środków transportu spalających głównie olej napędowy. Możliwe jest również okresowe powstawanie zapylenia w wyniku przemieszczania mas ziemnych oraz prac niwelacyjnych.

Skala i zasięg emisji będą uzależnione od warunków atmosferycznych, takich jak wilgotność powietrza, temperatura, wielkość i częstotliwość opadów, a także siła i kierunek wiatru. Oddziaływania te będą miały charakter krótkoterminowy i przemijający oraz ustaną po zakończeniu etapu realizacji inwestycji.

Stałe oddziaływanie na powietrze może być związane z funkcjonowaniem terenu gazownictwa, na którym dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej związanej z systemem gazowniczym. Potencjalne emisje będą miały charakter lokalny i, przy zachowaniu obowiązujących przepisów w zakresie standardów emisyjnych, nie powinny powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów substancji w powietrzu poza granicami terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny. Ewentualne emisje mogą wiązać się z funkcjonowaniem urządzeń technologicznych lub pomocniczych, jednak nie przewiduje się emisji o charakterze przemysłowym o dużej intensywności.

W zakresie terenów dróg dojazdowych oraz terenów komunikacji drogowej wewnętrznej źródłem emisji mogą być spaliny pojazdów oraz wtórne unoszenie pyłu z nawierzchni dróg. Ze względu na lokalny charakter układu komunikacyjnego oraz ograniczoną intensywność ruchu oddziaływanie to będzie miało niewielki zasięg i nie wpłynie istotnie na pogorszenie jakości powietrza w skali ponadlokalnej.

Na terenach gruntów ornych emisja zanieczyszczeń będzie miała charakter okresowy i sezonowy, związany z pracami agrotechnicznymi oraz ruchem maszyn rolniczych. Oddziaływania te są typowe dla terenów rolniczych, mają charakter rozproszony i nie będą skutkować trwałym pogorszeniem stanu jakości powietrza.

Tereny lasów oraz zieleni będą pełnić funkcję sprzyjającą poprawie warunków aerosanitarnych, poprzez naturalną retencję pyłów i kształtowanie korzystnych warunków mikroklimatycznych.

W planie ustala się obowiązek uwzględnienia zakazów i ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zgodnie z Uchwałą Nr XXXIX/942/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa wielkopolskiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, zmienioną Uchwałą Nr XXXVI/700/21 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2021 r.

Zgodnie z art. 144 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, eksploatacja instalacji powodująca wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza terenem, do którego prowadzący instalację posiada tytuł prawny. W przypadku realizacji inwestycji mogących powodować emisję zanieczyszczeń inwestor zobowiązany będzie do zastosowania odpowiednich rozwiązań technicznych i organizacyjnych ograniczających ich rozprzestrzenianie się na tereny sąsiednie.

6.4. Oddziaływanie na klimat

Realizacja ustaleń projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może powodować lokalne i ograniczone zmiany warunków klimatu miejscowego, przede wszystkim w obrębie terenów przeznaczonych pod infrastrukturę techniczną oraz komunikację. Oddziaływania te będą związane głównie z wprowadzeniem powierzchni utwardzonych oraz częściowym ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej w granicach wskazanych terenów.

Na terenie gazownictwa możliwe jest wystąpienie lokalnego efektu podwyższenia temperatury powierzchni w wyniku realizacji obiektów budowlanych, urządzeń technologicznych oraz utwardzonych placów i dojazdów. Skala tego oddziaływania będzie jednak ograniczona przestrzennie i nie wpłynie na warunki klimatyczne w skali ponadlokalnej. Emisja ciepła związana z eksploatacją infrastruktury technicznej będzie miała charakter punktowy i rozproszony.

Na etapie realizacji inwestycji może wystąpić czasowy wzrost emisji gazów cieplarnianych, związany z pracą sprzętu budowlanego oraz transportem materiałów. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi po zakończeniu prac budowlanych.

Istotne znaczenie dla zachowania równowagi mikroklimatycznej ma fakt, że dominującą część obszaru stanowią tereny gruntów ornych, lasów oraz zieleni. Utrzymanie tych funkcji sprzyja zachowaniu naturalnej retencji wód opadowych, ogranicza efekt nagrzewania powierzchni oraz wspomaga kształtowanie korzystnych warunków wilgotnościowych i przewietrzania. Tereny leśne i zieleni pełnią funkcję stabilizującą lokalny mikroklimat poprzez zacienianie powierzchni ograniczanie amplitud temperatur oraz retencję wilgoci.

Z uwagi na ograniczenie zabudowy wyłącznie do terenu gazownictwa oraz brak wprowadzania intensywnych funkcji urbanistycznych, nie przewiduje się istotnego wpływu realizacji planu na zmiany klimatu w skali lokalnej ani ponadlokalnej. Przy zachowaniu obowiązujących przepisów technicznych oraz właściwym kształtowaniu udziału powierzchni biologicznie czynnych oddziaływanie planu na klimat będzie miało charakter nieznaczny i przestrzennie ograniczony.

6.5. Oddziaływanie na wody

Realizacja ustaleń projektowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może powodować lokalne oddziaływania na środowisko gruntowo-wodne, przy czym ich charakter i intensywność będą uzależnione od rodzaju zagospodarowania poszczególnych terenów. W przeciwieństwie do planów przewidujących intensywną zabudowę mieszkaniową lub usługową, w niniejszym przypadku zabudowa kubaturowa została dopuszczona wyłącznie na terenie gazownictwa, co w istotny sposób ogranicza skalę potencjalnych przekształceń środowiska wodnego.

Na etapie realizacji inwestycji możliwe jest czasowe oddziaływanie na wody podziemne oraz grunty związane z prowadzeniem robót ziemnych, wykonywaniem wykopów pod obiekty i sieci infrastruktury technicznej, a także z pracą sprzętu budowlanego. Potencjalnym zagrożeniem może być przypadkowe przedostanie się do gruntu substancji ropopochodnych lub innych zanieczyszczeń związanych z eksploatacją maszyn budowlanych. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały, punktowy i odwracalny.

W celu ograniczenia ryzyka zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego konieczne będzie odpowiednie zabezpieczenie zaplecza budowy, właściwa organizacja miejsc magazynowania materiałów i substancji potencjalnie niebezpiecznych oraz stosowanie sprawnego technicznie sprzętu budowlanego.

Przy zachowaniu obowiązujących przepisów oraz zasad dobrej praktyki budowlanej nie przewiduje się trwałego pogorszenia jakości wód podziemnych.

Na etapie eksploatacji oddziaływanie na wody może być związane przede wszystkim z funkcjonowaniem terenu gazownictwa oraz terenów komunikacyjnych. Uszczelnienie części powierzchni terenu w obrębie zabudowy i nawierzchni utwardzonych może prowadzić do ograniczenia infiltracji wód opadowych do gruntu oraz do zwiększenia odpływu powierzchniowego. Skala tego zjawiska będzie jednak ograniczona przestrzennie, ponieważ znaczna część obszaru planu zachowuje funkcje rolniczą, leśną oraz zieleni, co sprzyja naturalnej retencji wód opadowych i utrzymaniu bilansu wodnego.

Odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z powierzchni utwardzonych powinno odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi, w sposób zapewniający ograniczenie ryzyka zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych. W szczególności zastosowanie rozwiązań w zakresie podczyszczania wód opadowych przed ich wprowadzeniem środowiska lub systemów kanalizacyjnych pozwoli na minimalizację ładunku zanieczyszczeń, w tym substancji ropopochodnych i zawiesin ogólnych.

Na terenach rolnych oddziaływanie na środowisko wodne będzie wynikało przede wszystkim z dotychczasowego sposobu użytkowania gruntów, w tym z prowadzenia działalności rolniczej. Ustalenia planu nie wprowadzają nowych funkcji mogących znacząco zwiększyć presję na wody powierzchniowe i podziemne w tym zakresie. Tereny lasów oraz zieleni będą natomiast pełnić funkcję ochronną, sprzyjając retencji wód spowalnianiu odpływu powierzchniowego oraz poprawie warunków infiltracyjnych. Uwzględniając charakter dopuszczonych funkcji oraz skalę planowanych przekształceń, prognozuje się, że realizacja ustaleń planu nie będzie powodować znaczącego pogorszenia stanu ilościowego ani jakościowego wód powierzchniowych i podziemnych. Oddziaływanie będzie miało charakter lokalny i nieistotny w skali regionu.

Jednocześnie należy wskazać, że realizacja ustaleń planu, przy zachowaniu obowiązujących przepisów w zakresie ochrony wód, nie będzie stanowić zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych określonych w aktualnym Planie zagospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, w tym w zakresie utrzymania dobrego stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych oraz dobrego stanu chemicznego i ilościowego jednolitych części wód podziemnych. Mając na uwadze powyższe ustalenia, na przedmiotowym terenie nie będzie możliwości prowadzenia nieodpowiedniej gospodarki wodno-ściekowej.

6.6. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Na obszarze opracowania planu nie występują złoża kopalin oraz obszary mające status obszarów górniczych, w związku z tym nie przewiduje się oddziaływania na te zasoby naturalne. Oddziaływanie na inne zasoby naturalne zostało określone pozostałych punktach rozdziału 6.

6.7. Oddziaływanie na rośliny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Realizacja ustaleń niniejszego planu może powodować lokalne i częściowe ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej, związane przede wszystkim z zagospodarowaniem terenu gazownictwa oraz budową, przebudową lub modernizacją terenów komunikacyjnych. Oddziaływanie to będzie miało charakter bezpośredni, polegający na zajęciu terenu pod obiekty budowlane, urządzenia infrastruktury technicznej oraz nawierzchnie utwardzone. Skala ingerencji w szatę roślinną będzie uzależniona od ostatecznych rozwiązań projektowych, w tym zakresu robót ziemnych oraz konieczności usunięcia roślinności kolidującej z planowanym zagospodarowaniem.

Największe przekształcenia mogą wystąpić na terenie gazownictwa, gdzie dopuszcza się realizację obiektów i urządzeń infrastruktury gazowniczej. W obrębie tego terenu może dojść do trwałego przekształcenia pokrywy roślinnej oraz zmiany warunków siedliskowych w wyniku uszczelnienia części powierzchni gruntu. Oddziaływanie to będzie jednak ograniczone przestrzennie do wyznaczonego obszaru inwestycyjnego i nie będzie obejmowało pozostałych terenów planu.

W przypadku terenów komunikacyjnych oddziaływanie będzie miało charakter liniowy i może prowadzić do lokalnej fragmentacji siedlisk, szczególnie w przypadku przecinania ciągów roślinności śródpolnej lub zadrzewień. Na etapie realizacji inwestycji możliwe jest okresowe płoszenie zwierząt w wyniku hałasu, drgań oraz zwiększonej obecności ludzi i sprzętu budowlanego. Oddziaływania te będą miały charakter krótkotrwały i ustaną po zakończeniu prac budowlanych. Na etapie eksploatacji drogi oddziaływanie będzie miało charakter stały, jednak ograniczony przestrzennie do pasa drogowego i strefy jego bezpośredniego oddziaływania.

Istotne znaczenie ma fakt, że znaczna część obszaru planu zachowuje funkcje rolniczą, leśną oraz zieleni. Utrzymanie tych terenów sprzyja zachowaniu istniejących siedlisk oraz ciągłości przestrzennej lokalnych ekosystemów. Tereny leśne i zieleni pełnią funkcję ostoi dla wielu gatunków roślin i zwierząt oraz stanowią elementy lokalnej sieci powiązań przyrodniczych. W związku z tym nie przewiduje się powstania istotnych barier migracyjnych w skali ponadlokalnej ani znaczącego przerwania ciągłości korytarzy ekologicznych.

Podczas prowadzenia prac inwestycyjnych należy zapewnić ochronę istniejącej zieleni niekolidującej z planowanym zagospodarowaniem, w szczególności drzew i krzewów zlokalizowanych sąsiedztwie robót. Niedopuszczalne jest dokonywanie zmian poziomu gruntu, nadmierne zagęszczanie gleby w obrębie ekosystemów korzeniowych drzew przeznaczonych do zachowania, a także składowanie materiałów budowlanych w zasięgu ich koron. W przypadku prowadzenia robót w bezpośrednim sąsiedztwie drzew zaleca się wyznaczenie tymczasowych stref ochronnych, zabezpieczenie pni oraz stosowanie technologii minimalizujących ingerencję w systemy korzeniowe.

Zgodnie z art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w trakcie realizacji przedsięwzięć inwestor zobowiązany jest do uwzględniania ochrony gatunków i siedlisk roślin, grzybów oraz zwierząt występujących na obszarze prowadzonych prac. W przypadku stwierdzenia występowania gatunków objętych ochroną konieczne będzie zastosowanie procedur wynikających z przepisów odrębnych, w tym ewentualne uzyskanie stosownych zezwoleń.

Uwzględniając charakter i skalę dopuszczonych funkcji, w szczególności ograniczenie zabudowy do terenu gazownictwa oraz zachowanie dominującego udziału terenów biologicznie czynnych, prognozuje się, że realizacja ustaleń planu nie doprowadzi do istotnego pogorszenia stanu bioróżnorodności w skali lokalnej ani ponadlokalnej. Oddziaływanie będzie miało charakter miejscowy i ograniczony przestrzennie, a przy zastosowaniu działań minimalizujących nie przewiduje się znaczącego negatywnego wpływu na funkcjonowanie lokalnych ekosystemów ani trwałej degradacji siedlisk przyrodniczych.

6.8. Oddziaływanie na dobra materialne i zabytki

Na terenie objętym opracowaniem planu znajduje się jedenaście stanowisk archeologicznych (ujęte w gminnej i wojewódzkiej ewidencji zabytków), będące terenowymi pozostałościami pradziejowego i historycznego osadnictwa, które podlegają ochronie i opiece konserwatorskiej bez względu na stan zachowania.

W związku z tym w projekcie planu dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego wyznacza się strefę ochrony konserwatorskiej zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych ujętych w ewidencjach zabytków, w granicach którego określa się nakaz prowadzenia badań archeologicznych podczas prac ziemnych przy realizacji inwestycji związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu oraz nakaz uzyskania pozwolenia konserwatora zabytków na prowadzenie badań archeologicznych, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

Z uwagi na ustalone w planie zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na obszary zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych.

Oddziaływanie zapisów projektu planu na dobra materialne występujące na analizowanym obszarze, rozumiane jako wytwory kultury i sztuki oraz elementy infrastruktury technicznej i społecznej, będzie wiązało się z możliwością prowadzenia robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, co pozytywnie wpłynie na rozwój gminy Swarzędz.

6.9. Oddziaływanie na ludzi i klimat akustyczny

Nie przewiduje się, aby realizacja ustaleń projektu planu miejscowego powodowała istotne negatywne oddziaływania na zdrowie i życie ludzi. Przedmiotowe grunty nie są zaliczane do terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ani osuwiskami, a ponadto zlokalizowane są poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią.

Na obszarze opracowania występuje napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia, dla której w projekcie planu wyznaczono pas technologiczny, w obrębie którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenu, zgodnie z przepisami odrębnymi oraz ustaleniami planu. Zachowanie pasa technologicznego oraz stosowanie się do obowiązujących norm w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi zapewni, że oddziaływanie elektromagnetyczne nie będzie powodować przekroczeń dopuszczalnych poziomów w miejscach dostępnych dla ludzi.

Na etapie realizacji robót budowlanych związanych z wdrażaniem ustaleń planu należy liczyć się z czasowym pogorszeniem warunków przebywania na terenach sąsiednich.

6.10. Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i integralność tego obszaru

W granicach opracowania planu nie występują obszary Natura 2000, w związku z tym nie przewiduje się oddziaływania skutków realizacji ustaleń planu na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

6.11. Oddziaływanie na całokształt środowiska przyrodniczego

Przewidywane skutki oddziaływania projektu planu na całokształt środowiska oraz jego prawidłowe funkcjonowanie są zróżnicowane co do charakteru, czasu oddziaływania, odwracalności i ich zasięgu przestrzennego. Wpływ skutków realizacji ustaleń planów, na poszczególne komponenty środowiska można podzielić na: bezpośredni, pośredni, wtórny i skumulowany. Ponadto można je rozpatrywać w kontekście czasu oddziaływania:

- długoterminowego (w skali kilkudziesięciu lat),
- średnioterminowego (około 5 – 10 lat),
- krótkoterminowego (około 1 roku),
- chwilowego (około 1 doby).

Rodzaj i skalę przewidywanych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przedstawiono w podrozdziałach 6.1-6.10. oraz w poniższej tabeli (Tabela 2.).

Tabela 2. Przewidywane oddziaływanie skutków realizacji miejscowego planu na elementy środowiska.

Komponent środowiska	Rodzaj oddziaływania											Brak oddziaływania	
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne		
obszar Natura 2000													•

Komponent środowiska	Rodzaj oddziaływania											Brak oddziaływania
	bezpośrednie	pośrednie	wtórne	skumulowane	krótkoterminowe	średnioterminowe	długoterminowe	stałe	chwilowe	pozytywne	negatywne	
różnorodność biologiczna		•	•				•	•		•		
ludzie		•					•	•		•		
zwierzęta		•		•			•	•		•		
rośliny	•	•	•	•		•	•			•		
woda		•	•				•			•		
powietrze		•		•			•		•	•		
powierzchnia ziemi	•			•			•	•		•		
krajobraz	•			•			•	•		•		
klimat		•	•				•			•		
zasoby naturalne												•
zabytki												•
dobra materialne		•					•			•		

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie powyższej analizy stwierdza się, że skutki realizacji ustaleń miejscowego planu wpłyną pozytywnie na różnorodność biologiczną, ludzi, roślinność, zwierzęta, wody, krajobraz, klimat i dobra materialne, z uwagi na powstanie nasadzeń zieleni czy uporządkowanie gospodarki ściekowej oraz rozwój infrastruktury technicznej.

Nie zakłada się wystąpienia oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na obszary Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, rozumiane jako surowce naturalne oraz zabytki.

7. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Z uwagi na położenie przedmiotowego obszaru w znacznej odległości od granicy państwa nie należy spodziewać się transgranicznego oddziaływania ustaleń planu na środowisko.

8. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Ustalenia przedmiotowego planu przewidują działania mające na celu zapobieganie i ograniczanie ewentualnych negatywnych oddziaływań zamierzeń inwestycyjnych na środowisko – przedstawione w rozdziale 6. niniejszej prognozy.

W celu zapewnienia właściwej ochrony środowiska oraz dotrzymania standardów jakości środowiska zarówno na obszarze objętym projektem planu miejscowego, jak i w jego bezpośrednim sąsiedztwie, realizacja ustaleń planu powinna być prowadzona z zastosowaniem odpowiednio dobranych rozwiązań technicznych i technologicznych, uwzględnianych na etapie opracowania projektów budowlanych poszczególnych inwestycji.

Ponadto należy uwzględnić:

- obowiązek przestrzegania przepisów odrębnych oraz norm i standardów dotyczących ochrony poszczególnych komponentów środowiska, w tym powietrza, wód, gleby, klimatu akustycznego oraz ochrony przyrody,
- kształtowanie powierzchni dróg i placów w sposób umożliwiający efektywny odpływ wód opadowych, z jednoczesnym dążeniem do stosowania, tam gdzie jest to możliwe, nawierzchni wodoprzepuszczalnych,

- zdjęcie warstwy próchnicznej gleby (humusu) w miejscach realizacji nowej zabudowy oraz jej ponowne wykorzystanie na terenie inwestycji, w szczególności przy zakładaniu terenów zieleni,
- selektywne gromadzenie odpadów powstających na etapie realizacji i użytkowania zagospodarowania oraz przekazywanie ich do zagospodarowania podmiotom posiadającym stosowne uprawnienia,
- prowadzenie robót zmiennych z zachowaniem zasad ochrony podłoża, w tym unikanie prac fundamentowych w okresach długotrwałych opadów atmosferycznych oraz roztopów wiosennych,
- stosowanie rozwiązań kompensacyjnych, w szczególności poprzez zachowanie oraz kształtowanie terenów biologicznie czynnych i przeznaczanie powierzchni niezabudowanych i nieutwardzonych pod zieleń.

9. Przewidywane metody analizy skutków realizacji ustaleń projektu planu oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uwzględniają wymogi ochrony środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Należy jednak wskazać, że na etapie funkcjonowania zagospodarowania zawsze istnieje możliwość wystąpienia zdarzeń losowych, trudnych do przewidzenia i ograniczenia na etapie planowania przestrzennego, takich jak awarie infrastruktury technicznej, pożary czy inne sytuacje nadzwyczajne, które mogą czasowo oddziaływać na poszczególne komponenty środowiska.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany do prowadzenia monitoringu skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko. Zaleca się aby monitoring ten był prowadzony w cyklach czteroletnich, w oparciu o dostępne dane o stanie środowiska.

Monitoring skutków realizacji ustaleń planu powinien polegać na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska, w szczególności na podstawie wyników pomiarów uzyskiwanych w ramach państwowego monitoringu środowiska lub innych dostępnych źródeł danych, odnoszących się do obszaru objętego planem lub jego bezpośredniego sąsiedztwa.

W ramach monitoringu zaleca się objęcie analizą następujących komponentów środowiska:

- jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- jakości powietrza atmosferycznego,
- jakości gleb,
- klimatu akustycznego,
- oddziaływania pól elektromagnetycznych,
- gospodarowania odpadami.

Ponadto monitoring skutków realizacji ustaleń planu powinien być prowadzony z uwzględnieniem przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, w szczególności w odniesieniu do JCWP Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia, w granicach której położony jest obszar opracowania. Jednostka ta zaliczana jest do wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu pochodzenia rolniczego w regionie wodnym Warty.

Zgodnie z art. 47 ustawy Prawo wodne, wody i obszary szczególnie narażone na zanieczyszczenia azotami ze źródeł rolniczych podlegają okresowej weryfikacji, prowadzonej co 4 lata w celu uwzględnienia zmian czynników środowiskowych oraz presji antropogenicznych. Wyznaczanie oraz weryfikacja tych obszarów odbywa się w oparciu o wyniki pomiarów realizowanych w ramach państwowego monitoringu środowiska. Oceny stopnia eutrofizacji śródlądowych wód powierzchniowych dokonuje wojewódzki inspektor ochrony środowiska, również w cyklach czteroletnich.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu lub wyjaśnienie ich braku

Nie wskazuje się rozwiązań alternatywnych, zakładając, że omawiany projekt jest projektem jedynym, optymalnym zarówno pod względem rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych, jak i rozwiązań ograniczających negatywne oddziaływanie na środowisko.

Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów sąsiednich oraz ustalenia planu ogólnego gminy Swarzędz dla tego obszaru determinują proponowane w projekcie planu rozwiązania, co pozwoli na realizację planowanego sposobu zainwestowania.

11. Streszczenie

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w rejonie ul. Śródpolnej w Wierzenicy oraz część obrębu Janikowo – część A.

Plan sporządzany jest na podstawie uchwały Nr LXXIV/764/2023 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego obszar w rejonie ul. Śródpolnej w Wierzenicy oraz część obrębu Janikowo – część A.

Prognoza składa się z 11 rozdziałów.

Rozdział pierwszy stanowi wprowadzenie, w którym przedstawiono podstawy formalno-prawne, zakres i cel prognozy oraz informacje zastosowanych metodach oraz materiałach i dokumentach uwzględnionych przy jej sporządzaniu. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie prawdopodobnych skutków realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

Rozdział drugi zawiera charakterystykę stanu i funkcjonowania środowiska. Obszar opracowania planu położony jest w północnej części gminy Swarzędz, w zachodniej części wsi Wierzenica i ograniczony jest ulicami ks. W. Studniarskiego oraz Krętą. Powierzchnia przedmiotowego terenu wynosi ok. 109 ha. Obecnie przedmiotowy teren ma charakter leśny i rolniczy.

Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków obszar objęty opracowaniem w przeważającej mierze stanowi użytki rolne, tj. grunty orne oraz lasy. Na terenie opracowania występują sieci infrastruktury technicznej, takie jak: sieć wodociągowa, sieć elektroenergetyczna, sieć kanalizacyjna i sieć gazowa.

Obszar objęty opracowaniem położony jest w zlewni rzeki Warty i należy do jednolitej części wód powierzchniowych Główna od zlewni zb. Kowalskiego do ujścia, zaliczanej do silnie zmienionych części wód oraz wód wrażliwych na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych. Na terenie opracowania nie występują ciek i zbiorniki wodne, a teren jest zdrenowany. Monitoring jakości wód prowadzony jest w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Obszar znajduje się w granicach jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 60, obejmującej dwa poziomy wodonośne: trzeciorzędowy i czwartorzędowy. Pierwszy poziom wód gruntowych zalega na głębokości około 2,0 m p.p.t. Teren położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 143, objętego strefą wysokiej ochrony. Stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych oceniany jest jako dobry.

Gleby obszaru mają przeciętną jakość rolniczą, z dominacją gleb klas IV-V. Zgodnie z ewidencją gruntów i budynków ponad 90% powierzchni stanowią użytki rolne, głównie grunty orne. Pozostałe tereny obejmują w niewielkim stopniu grunty przeznaczone pod infrastrukturę komunikacyjną.

Szata roślinna i fauna obszaru mają charakter typowy dla krajobrazu rolniczego o wysokim stopniu przekształcenia antropogenicznego. Dominują pola uprawne, uzupełnione zadrzewieniami śródpolnymi, pasami zieleni oraz fragmentami lasów. Nie stwierdzono występowania siedlisk, ani gatunków o wysokiej wartości przyrodniczej. Fauna obejmuje głównie gatunki pospolite, przystosowane do warunków terenów rolniczych. Obszar pełni funkcję uzupełniającą w lokalnym systemie przyrodniczym.

Teren objęty opracowaniem położony jest w otulinie Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka oraz w granicach krajobrazu priorytetowego „Rejon Wierzenicy”, co wiąże się z koniecznością uwzględnienia ochrony krajobrazu i zachowania ciągłości terenów biologicznie czynnych. Na obszarze nie występują inne formy ochrony przyrody.

Na analizowanym terenie zlokalizowane są liczne stanowiska archeologiczne objęte ochroną konserwatorską, wymagające wyznaczenia archeologicznych stref ochrony oraz prowadzenia badań archeologicznych w trakcie realizacji inwestycji. Klimat lokalny ma cechy klimatu przejściowego z przewagą wpływów oceanicznych. Charakteryzuje się stosunkowo niskimi opadami, długim okresem wegetacyjnym (210-220 dni), dominacją wiatrów zachodnich oraz łagodnymi zimami i długim latem.

Rozdział trzeci obejmuje informacje o zawartości i głównych celach projektu planu. Przedmiotowy projekt planu sporządzany jest w związku z podjętą przez Radę Miejską w Swarzędzu uchwałą o przystąpieniu do sporządzenia planu. Celem opracowania jest wprowadzenie przeznaczeń terenów mieszczących się w profilach funkcjonalnych stref planistycznych wyznaczonych w planie ogólnym gminy Swarzędz.. Opracowanie przedmiotowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli na określenie szczegółowych zasad zagospodarowania terenu w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

W planie ogólnym gminy Swarzędz, przyjętym uchwałą nr XXXII/345/2026 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 23 czerwca 2026 r., obszar objęty opracowaniem planu położony jest w granicach stref planistycznych: otwartej (1SO i 121SO), infrastrukturalnej (45SI) oraz produkcji rolniczej (11SR). Przeznaczenia terenów przyjęte w projekcie planu mieszczą się w profilach funkcjonalnych tych stref, a ustalone wskaźniki nie przekraczają wartości granicznych określonych dla stref. Na obszarze opracowania występują ponadto otulina Parku Krajobrazowego Puszcza Zielonka, gazociągi wysokiego ciśnienia oraz istniejące drogi lokalne.

W rozdziale czwartym zawarto informację dotyczącą istniejących problemów ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia projektu planu, do których należą:

- niezadowalającą jakość wód powierzchniowych i podziemnych, z uwagi na przedostawanie się związków chemicznych stosowanych w nawozach na terenach rolnych,
- przekroczenie wymaganych prawem norm jakości powietrza atmosferycznego, wymagające prowadzenia działań na rzecz utrzymania jakości lub poprawy warunków aerosanitarnych,

Na przedmiotowym terenie nie występują problemy ochrony środowiska dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Część piąta dotyczy wskazania celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym z podaniem sposobów uwzględnienia tych celów w projekcie planu. Wykazano, iż zapisy planu gwarantują realizację głównych celów stawianych przez dokumenty rangi międzynarodowej, wspólnotowej i krajowej tj. przeciwdziałają zmianom klimatu, chronią różnorodność biologiczną, przyczyniają się do racjonalnego wykorzystania wody i energii z rozwojem energetyki odnawialnej, uporządkowania gospodarowania odpadami oraz do poprawy jakości powietrza atmosferycznego.

W rozdziale szóstym przeprowadzono analizę oddziaływania ustaleń miejscowego planu na poszczególne komponenty środowiska. Stwierdza się, że skutki realizacji ustaleń projektu planu wpłyną pozytywnie na różnorodność biologiczną, ludzi, roślinność, zwierzęta, wody, krajobraz, klimat i dobra materialne, z uwagi na powstanie nasadzeń zieleni czy rozwój infrastruktury technicznej. Nie zakłada się

wystąpienia oddziaływania skutków ustaleń projektu planu na obszary Natura 2000 i inne formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, rozumiane jako surowce naturalne oraz zabytki.

W rozdziale siódmym wykazano brak transgranicznego oddziaływania ustaleń realizacji planu na środowisko.

W rozdziale ósmym przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w kontekście projektu planu. W związku z realizacją ustalonych w planie przedsięwzięć, projekty budowlane tych inwestycji powinny zawierać zalecenia odpowiedniego doboru rozwiązań technicznych i technologicznych.

Rozdział dziewiąty zawiera propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, do których należy prowadzenie bieżących analiz, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Ocenę skutków realizacji zapisów planów zaleca się wykonywać raz na 4 lata w oparciu o dostępne dane o środowisku. Ponadto należy prowadzić bieżące analizy, które umożliwią, jeśli pojawi się taka potrzeba, wprowadzenie odpowiednich zmian i korekt do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Proponuje się objęcie monitoringiem komponentów środowiska w zakresie: jakości wód, jakości (zanieczyszczenia) powietrza, jakości gleb, jakości klimatu akustycznego (oddziaływania hałasu), oddziaływania pól elektromagnetycznych i gospodarowania odpadami.

W rozdziale dziesiątym przedstawiono wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projekcie planu.

Rozdział jedenasty zawiera streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Podsumowując ustalenia planu, poprzez szereg zapisów zapewniających ochronę istotnych elementów środowiska, prowadzą do ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko oraz do zachowania rolniczo-leśnego charakteru obszaru. Niezbędnym warunkiem będzie precyzyjne egzekwowanie ustaleń planu miejscowego i przestrzeganie wymogów środowiska wynikających z przepisów odrębnych. Rozwój zainwestowania przedmiotowego terenu jest możliwy tylko w zakresie funkcji określonych w planie.

W związku z powyższym, przyjęcie proponowanego rozwiązania planistycznego nie wywoła niepożądanych zmian w środowisku, natomiast uporządkuje przeznaczenia poszczególnych terenów co przyczyni się do ochrony walorów (przede wszystkim krajobrazowych) przedmiotowego terenu.

Poznań, dnia 2 marca 2026 r.

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCEJ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO OBEJMUJĄCEGO OBSZAR W REJONIE UL. ŚRÓDPOLNEJ
W WIERZENICY ORAZ CZĘŚĆ OBRĘBU JANIKOWO – CZĘŚĆ A

Na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1 lit f ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ja niżej podpisany oświadczam, że spełniam wymagania określone w art 74a ust. 2 pkt 2 ww. ustawy i myśl art. 72a ust. 3 ww. ustawy jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr Łukasz Bartoszewski

